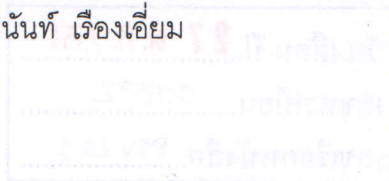

คณะจิตวิทยา

การเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียน
ระหว่างนิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์

นายวุฒินันท์ เรืองเอียด

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550

A COMPARISON OF HAPPINESS AND GRADE POINT AVERAGE BETWEEN
PSYCHOLOGY UNDERGRAD STUDENTS OF CHULALONGKORN UNIVERSITY WITH
SCIENCES AND ARTS HIGH SCHOOL MAJORS

Mr. VUTTINUN RUANGAIM

A Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science Program in Psychology
Faculty of Psychology Chulalongkorn University
Academic Year 2007

คณะจิตวิทยา

นายวุฒินันท์ เรืองเอี่ยม: การเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียนระหว่างนิสิตปริญญาตรีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลป์ (A COMPARISON OF HAPPINESS AND GRADE POINT AVERAGE BETWEEN PSYCHOLOGY UNDERGRAD STUDENTS OF CHULALONGKORN UNIVERSITY WITH SCIENCES AND ARTS HIGH SCHOOL MAJORS) อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ: อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกกรณวานิช, 75 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์และสายศิลป์ มีผลการเรียน และความสุข ในการเรียนระดับปริญญาตรีต่างกันอย่างไรอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตหญิงมีความสุขมากกว่า นิสิตชาย ($p < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมากกว่าชั้นปีที่ 2 ($p < .01$) นิสิตหญิงมีผลการเรียนมากกว่าชาย ($p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ผลการเรียนมีสหสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน ($r = .241, p < .01$) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน
4. พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. ไม่พบผลหลัก (main effect) และปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1
6. ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 มีความแตกต่างระหว่างชั้นปี ($p < .001$)
7. ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มีความแตกต่างระหว่างชั้นปี ($p < .05$)
8. นิสิตหญิงมีผลการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 มากกว่านิสิตชาย ($p < .01$)
9. นิสิตต่างชั้นปีมีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไปเฉลี่ยแตกต่างกัน ($p < .05$) และพบว่ามีความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < .01$)

10. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แต่พบว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไปมากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป์ ($p < .01$) นิสิตหญิงมีผลการเรียนวิชาดังกล่าว มากกว่านิสิตชาย ($p < .05$)

11. นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนชีววิทยา มากกว่าชั้นปีที่ 3 ($p < .05$)

12. นิสิตหญิง มีผลการเรียนจิตชีววิทยา มากกว่านิสิตชาย ($p < .001$)

13. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชามูลสารจิตวิทยาปกติ แตกต่างกัน

14. ผลการเรียนสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา มีความแตกต่างกัน ($p < .001$) ระหว่างชั้นปี

15. นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา มากกว่าชั้นปีที่ 4 ($p < .001$)

16. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อผลการเรียนวิชาการเบี่ยงวิธีวิจัยในจิตวิทยา ($p < .05$) กล่าวคือ

1) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 ($p < .01$)

2) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 4 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 ($p < .05$)

3) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 ($p < .001$)

4) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 ($p < .05$)

5) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป์ นิสิตปี 3 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 ($p < .05$)

หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชา จิตวิทยา
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต กณิภัทน์ เก่งเยี่ยม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อภิพร โขจรภรณ์
.....

4737461638 VUTTINUN RUANGAIM: A COMPARISON OF HAPPINESS AND GRADE POINT AVERAGE BETWEEN PSYCHOLOGY UNDERGRAD STUDENTS OF CHULALONGKORN UNIVERSITY WITH SCIENCES AND ARTS HIGH SCHOOL MAJORS, ADVISOR: APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH, Ph.D., 75 PP.

The purpose of this research was to compare happiness and grade point average between psychology students of Chulalongkorn University with sciences and arts high school majors

The results were as follows:

1. Female students were happier than male students ($p < .05$), but no statistically significant difference of happiness between different years and their high school majors.
2. Fourth year students had higher GPA than second year students ($p < .01$), female students had higher GPA than male ($p < .01$), and no significant difference of GPA between the high school majors.
3. Happiness was correlated with GPA ($r = .241, p < .01$) but they showed no statistically significant correlation when separately analyzed males and females.
4. There were interactions between years of study, their high school majors, and gender on general psychology grades ($p < .05$).
5. There were no main effects and interactions of years of study, their high school majors and gender on Foundation English I grades.
6. There was significant difference of grades of Foundation English II between years of study ($p < .001$).
7. There was significant difference of English for Academic Purposes I (for Psychology) grades between years of study ($p < .05$).
8. Female students had higher grades in Academic Purposes II (for Psychology) than males ($p < .01$).
9. There was significant difference of general biology grades between high school majors ($p < .01$) and years of study ($p < .05$).

10. There were significant difference of General Biology Laboratory grades between high school majors ($p < .01$), years of study ($p < .05$), and gender ($p < .05$).

11. The forth year students had higher physiology grades than the third year student ($p < .05$).

12. Female students had higher biopsychology grades than males ($p < .001$).

13. There was no interaction and no main effect of high school majors and gender on fundamentals to abnormal psychology grades.

14. There was significant difference between years of study on grades of introduction to statistics in psychology ($p < .01$).

15. The third year students had higher grades in Psychological Testing and Measurement than the fourth year students. ($p < .001$).

16. There was an interaction between years of study and high school majors on the grades of research methods in psychology ($p < .05$).

1) In male students with sciences high school majors, the second year students had higher grades than the third year students ($p < .01$).

2) In male students with sciences high school majors, the fourth year students had higher grades than the third year students ($p < .05$).

3) In female students with sciences high school major, the second year students had higher grades than the third year students ($p < .001$).

4) In female students with sciences high school majors, the second year students had higher grades than the fourth year students ($p < .05$).

5) In female students with arts high school majors, the third year students had higher grades than the fourth year students ($p < .05$).

Program: Bachelor of Science
Field of Study: Psychology
Academic Year 2007

Student's signature.....*Vuttinun Ruasngaim*
Advisor's signature.....*Apitchaya C.*

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
สารบัญ.....ช	
สารบัญตาราง.....ฉ	
สารบัญภาพ.....ญ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....1	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....3	
ความหมายของความสุข.....3	
ความสุขในทรรศนะของนักปรัชญาตะวันตกและในทศนะของพุทธศาศนา.....4	
ความสุขในทรรศนะของนักปรัชญาตะวันตก.....4	
ความสุขในทรรศนะของพุทธศาศนา.....5	
องค์ประกอบของความสุข.....7	
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุข.....14	
วิธีการวัดความสุข.....17	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....20	
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....21	
คำถามการวิจัย.....21	
ขอบเขตการวิจัย.....22	
ตัวแปรที่ศีกษา.....22	
คำจำกัดความในการวิจัย.....23	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....23	
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....24	
กลุ่มตัวอย่าง.....24	
การคัดเลือกผู้ร่วมวิจัย.....24	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....24	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการพัฒนามาตรวัด.....	25
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	60
รายการอ้างอิง.....	67
ภาคผนวก แบบสอบถามความสุขในการเรียน.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	จำนวนนิสิตใหม่ของคณะจิตวิทยาที่สอบเข้าผ่านแต่ละสายการเรียนในแต่ละปี.....	2
2	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ของแต่ละองค์ประกอบย่อยภายในมาตร.....	26
3	ค่ามัธยฐานเลขคณิต (<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) ของผลการเรียน และความสุขในชีวิต จำแนกตามเพศ ชั้นปี แผนการเรียนใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ วิธีการสอบเข้ามหาวิทยาลัย.....	31
4	แสดงผลการเรียนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแต่ละรายวิชา จำแนกตามชั้นปี.....	32
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ เพศของนิสิต.....	32
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนระดับ ปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	34
7	สหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและความสุขในการเรียน.....	35
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	36
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของ ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation English I) จำแนกตามชั้นปีแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	38
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของ ผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	39
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 (English for Academic Purposes I (for Psychology)) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology)) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	41
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	42
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	43
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาสรีรวิทยา (Physiology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	44
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาจิตชีววิทยา (Biopsychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	45
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชามูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	46
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	47
19	แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลการเรียนเฉลี่ยของนิสิตแต่ละชั้นปี ในวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology).....	48
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

21	แสดงผลการเรียนรู้เฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลการเรียน วิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement) จำแนกตามชั้นปี.....	49
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชา ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ.....	49

สารบัญภาพ

	หน้า
1 ภาพแสดงปัจจัยที่ควบคุมความสุข จาก Sheldon และ Lyubomirsky (2007).....	9
2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ ต่อประชากร และ ความสุขโดยเฉลี่ยของประชากร.....	10
3 ตัวอย่างมาตร The Oxford Happiness Questionnaire (OHQ).....	18
4 ตัวอย่างมาตรวัดของ Gallup Organization (American Institute for Public Opinion, AIPO).....	18
5 ตัวอย่างมาตรวัดของ Fordyce.....	18
6 ตัวอย่างมาตรวัดความสุขแบบ Face scale.....	19
7 ตัวอย่างมาตรวัดความสุขแบบ Ladder scale.....	19
8 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไปและชั้นปีของนิสิต ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์.....	37
9 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไปและชั้นปีของนิสิต ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์.....	38
10 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีของนิสิตและผลการเรียน วิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยาในนิสิตเพศชาย.....	50
11 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีของนิสิตและผลการเรียนวิชา ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยาในนิสิตเพศหญิง.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต(จิตวิทยา) ผ่านระบบสอบเอนทรานซ์ โดยทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรุ่นแรกของคณะจิตวิทยาในปีการศึกษา 2545 โดยแบ่งการคัดเลือกออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ในสายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สอบวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ 1 เคมี ชีววิทยา

รูปแบบที่ 2 สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ในสายศิลป์/ศิลป์ภาษา สอบวิชา ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์กายภาพ-ชีวภาพ คณิตศาสตร์ 2 ซึ่งทางคณะได้ใช้การสอบด้วยวิธีนี้ระหว่างปีการศึกษา 2545 – 2548

ปีการศึกษา 2549 จึงได้เปลี่ยนวิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อ เป็นการคัดเลือกโดยระบบ Admission ผ่านการสอบ O-NET และ A-NET โดยในปีการศึกษา 2549 มีการเปิดรับนิสิตใหม่ในรูปแบบเดียวคือ ใช้คะแนน O-NET ในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และใช้คะแนน A-NET ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์มากกว่าสายศิลป์/ศิลป์ภาษา

ต่อมาในปีการศึกษา 2550 จึงมีการสอบ 2 รูปแบบสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากทั้ง 2 สายดังเดิม

โดยนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ใช้คะแนน O-NET วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และใช้คะแนน A-NET ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ส่วนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในศิลปศาสตร์ใช้คะแนน O-NET วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และใช้คะแนน A-NET ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ (ไม่สอบ A-NET วิชาวิทยาศาสตร์)

ผู้วิจัยเห็นว่าการรับนิสิตในระดับปริญญาตรีของคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เพราะเป็นการรับนิสิตที่มีพื้นฐานความรู้ต่างกันเข้ามาเรียนในหลักสูตรเดียวกัน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ต้องใช้พื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีววิทยา ในหลายวิชาที่บังคับเรียนตามหลักสูตร เช่น วิชา ชีววิทยาทั่วไป (General Biology), ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory), สรีรวิทยา (Physiology), จิตชีววิทยา (Biopsychology), มูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals of Abnormal Psychology) และพื้นฐานความรู้ด้านศิลปศาสตร์ควบคู่กันไปในการเรียนตามหลักสูตร

ตารางที่ 1 จำนวนนิสิตใหม่ของคณะจิตวิทยาที่สอบเข้าผ่านแต่ละสายการเรียนในแต่ละปี

ปีการศึกษา	จำนวนนิสิตแบ่งตามแผนการเรียนในระดับม.ปลาย	
	สายวิทยาศาสตร์	สายศิลปศาสตร์
2545	20	10
2546	35	30
2547	40	35
2548	40	35
2549	150	-
2550	100	50

จากตารางแสดงจำนวนนิสิตที่คณะเปิดรับ ในแต่ละปีการศึกษา จะเห็นได้ว่า ทางคณะจิตวิทยา เปิดรับนักเรียนจาก สายวิทยาศาสตร์ มากกว่า นักเรียนจากสายศิลป์/ศิลป์ภาษา ในทุกปีการศึกษา ผู้วิจัยจึงเกิดข้อสงสัยว่า มีปัจจัยใดเป็นข้อแตกต่างระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์และสายศิลป์/ศิลป์ภาษา ที่มีความสำคัญมากพอที่จะบอกว่ากลุ่มใด เหมาะสมสำหรับการเรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา) มากกว่ากันหรือไม่ โดยมองความแตกต่างที่อาจเป็นไปได้ระหว่างนิสิต 2 กลุ่มนี้ ในมิติของ ผลการเรียน และความสุ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของความสุข

ความสุข เป็นประเด็นที่แต่ละคนอาจให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะส่วนบุคคล อายุ อาชีพ การอบรมเลี้ยงดู ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม สังคม วัฒนธรรม หรือองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนั้นความสุขของแต่ละคนจึงแตกต่างกันออกไป มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของความสุขไว้ดังนี้

ดวงพร หิรัญรัตน์ (2543) กล่าวว่า ความสุขเป็นการประเมินของแต่ละบุคคลในแง่ความพึงพอใจโดยรวม และการประเมินทางอารมณ์ซึ่งมีการถ่วงดุลกันระหว่างอารมณ์ทางบวก และอารมณ์ทางลบ โดยอารมณ์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ที่เข้ามาสู่การรับรู้ และนำมาสู่การประเมินรวมเป็นความสุข

สุภาพรณ โคตรจรัส (2547) กล่าวว่า ความสุขเป็นสภาวะทางอารมณ์ซึ่งเกิดจากการประเมินประสบการณ์ในชีวิตโดยรวมในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ผู้ที่มีความสุข คือ ผู้ที่มีอารมณ์ทางบวกเกิดขึ้นมากกว่า และมีอิทธิพลมากกว่าอารมณ์ทางลบ

Lyubomirsky, King และ Diener (2005) กล่าวว่าคนที่มีความสุข คือคนที่มีอารมณ์ทางบวก เช่น ความสนุกสนาน ความภาคภูมิใจ เกิดขึ้นถี่กว่าอารมณ์ทางลบ เช่น ความเศร้า ความวิตกกังวล หรือความโกรธ โดย พบว่าอัตราส่วนเวลาที่คนรู้สึกทางบวกต่อรู้สึกทางลบสามารถทำนายคะแนนความสุขจากการรายงานตนเองได้

Alexandrova (2005) กล่าวว่า ความสุข เป็นความรู้สึกรวมทางอารมณ์ ที่แต่ละบุคคลตัดสินว่ามีความสุขมากหรือน้อย ซึ่งขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตที่กำลังดำเนินอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต และทัศนคติที่มีต่อการดำเนินชีวิต หลักการวิคิด ประสบการณ์ชีวิต อาจมีทั้งที่ก่อให้เกิดความสุข หรือความทุกข์ ระดับของความสุขและความทุกข์ขึ้นอยู่กับเราจะจดจำประสบการณ์ชีวิตนั้นได้มากหรือน้อย

Snyder และ Lopez (2007) กล่าวว่า ความสุขเป็นสภาวะของอารมณ์ทางบวก ซึ่งเป็นการประเมินเชิงอัตวิสัย (subjective) ของแต่ละบุคคล

รศรินทร์ เกรย์, บังปอนด์ รักอำนวยกิจ, ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิตย์ (2550) กล่าวว่าความสุขเป็นความรู้สึกองค์รวมเชิงอัตวิสัย (Subjective) จึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยความสุขเป็นผลจากทั้งปัจจัยภายใน และภายนอก ปัจจัยภายในเป็นเรื่องของจิตใจ เช่น การมีศีลธรรม สมบัติ หรือปัญญา ความรู้สึกพอใจเพียง ไม่โลก ส่วนความสุขซึ่งเป็นผลพวงมาจากปัจจัยภายนอก เช่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีครอบครัวอบอุ่น การมีสุขภาพดี

พระธรรมปิฎก มปป. (2541) กล่าวว่าการสร้างชีวิตให้เป็นสุข คือ การดำเนินชีวิตเพื่อสนองตอบความต้องการของตน จนเป็นที่พอใจได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพของตนและสิ่งแวดล้อม

จากการรวบรวมวรรณคดีในเรื่องความหมายของความสุข ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามความสุขว่าเป็นการประเมินส่วนบุคคลถึงการมีอยู่ของอารมณ์ทางบวก เปรียบเทียบกับอารมณ์ทางลบ โดยบุคคลจะมีความสุขเมื่อมีอารมณ์ทางบวกอยู่มากกว่าอารมณ์ทางลบ หรือ อารมณ์ทางบวกมีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นมากกว่าอารมณ์ทางลบ

2. ความสุขในทัศนะของนักปรัชญาตะวันตกและในทัศนะของพุทธศาสนา

ความสุขในทัศนะของนักปรัชญาตะวันตก

ความสุข เป็นประเด็นที่มีการพูดถึงในเชิงวิชาการมานานแล้ว โดยมีมุมมองความสุขเป็น 2 มุมมองใหญ่ ๆ (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523) คือ 1.สุขนิยม (Hedonism) และ 2.ปัญญานิยม (Intellectualism)

1. **สุขนิยม (Hedonism)** มองว่าความสุขเป็นสิ่งดีที่สุด (Summum bonum) ของมนุษย์ ความสุขมีคุณค่าอยู่ในตัวเอง พฤติกรรม การกระทำทุกอย่างของมนุษย์เป็นวิถีทาง (means) ที่จะนำไปสู่จุดหมาย (end) คือ ความสุข และหลีกเลี่ยงความทุกข์ ความมุ่งหมายของชีวิตคือความสุขสบาย ความสุขเป็นสิ่งมีค่าในตัว ส่วนสิ่งอื่น ๆ มีค่านอกตัวและมีไว้เพื่อเป็นบันไดไปสู่ความสุขทั้งสิ้น ความสุขและความทุกข์เป็นตัวกำหนดการกระทำของมนุษย์เสมอ โดยทางตรง หรือทางอ้อม แนวความคิดแบบสุขนิยมนี้ยังสามารถแบ่งได้อีกเป็น 2 กลุ่มย่อย (Ewing, 1975 อ้างถึงใน สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523) คือ

สุขนิยมอัตนิยม (egoistic hedonism) เน้นความสุขของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ มองว่ามนุษย์ควรหาความสุขเข้าสู่ตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ต้องคิดถึงผู้อื่น (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523) การทำเพื่อผู้อื่นจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อมันนำความสุขมาสู่เรา

สุขนิยมสากล (universalistic hedonism) เน้นให้ทุก ๆ คนในสังคมเกิดความสุข เช่น แนวความคิดประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ที่เสนอโดย John Stuart Mill (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523)

2. **ปัญญานิยม (Intellectualism)** นักปรัชญาแนวนี้ให้ความสำคัญกับปัญญา หรือความรู้ มองว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด และมีคุณค่าในตัวเอง ความสุขเป็นเพียงวิถีทาง (mean) ที่จะนำไปสู่กิจกรรมทางปัญญา คือ ความสามารถในการใช้เหตุผลเพื่อแสวงหาความจริงเท่านั้น นักปรัชญาแนวปัญญานิยม เช่น Socrates (469-399 B.C.), Plato (428-348 B.C.), Aristotle (384-322 B.C.) Aristotle แบ่งความสุขออกเป็น 2 ระดับ คือ 1. ความสุขที่เกิดจากประสาทสัมผัส เรียกว่า Pleasure 2. ความสุขที่เกิดจากกิจกรรมทางปัญญา เรียกว่า happiness จากการแบ่งระดับความสุขดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความสุขที่เกิดจากกิจกรรมทางปัญญา เป็นความดีสูงสุด เป็นสิ่งสุดท้าย (final good) หรือปลายทางสุดท้าย (final end) ไม่ได้เป็นวิถีทาง (mean) ที่จะนำไปสู่สิ่งใด (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523)

ความสุขในทรรศนะของพุทธศาสนา

“นิพพานัน ปรมํ สุขํ นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง”

พระราชวรมุนี (2518 อ้างถึงใน สุจิตรา อ่อนค้อม, 2523) อธิบายความหมายของความสุขใน 2 มุมมอง ดังนี้

1. ความสุข คือ สภาวะที่ทนได้ง่าย ตรงข้ามกับ ความทุกข์ซึ่งหมายถึง สภาวะที่ทนได้ยาก โดยกล่าวว่า ความสุขและความทุกข์เป็นของคู่กัน
2. ความสุข คือ สภาวะที่ปราศจากกิเลสทั้งปวง อันเป็นสิ่งที่สูงสุดของมนุษย์ นั่นคือ นิพพาน

ความสุขในพุทธศาสนาแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. **โลกียสุข** คือ ความสุขจากกิจกรรมอันเป็นปกติของมนุษย์ เป็นความสุขที่ได้จากการสัมผัสสิ่งที่ดีที่ชอบ ในรูป รส กลิ่น เสียง และโผฏฐัพพะ (ผิวกาย) เช่น ความสุขจากการกิน การสุขจากการเสพกาม เป็นต้น

2. **โลกุตตรสุข** คือ ความสุขที่เกี่ยวข้องด้วยโลกุตตรธรรม เป็นความสุขที่ความสุขในระดับแรก เป็นความสุขที่ใจ ได้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งหลายทั้งปวง เป็นภาวะที่ปราศจากกิเลส และความทุกข์ทั้งปวง เรียกว่า นิพพานสุข เป็นความสุขในระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความสุขที่เนื่องด้วยมรรค ผล และนิพพาน

พระธรรมปิฎก มปป. (2541) กล่าวว่า ความสุขในทางพระพุทธศาสนา เกิดจากความสุขที่สัมพันธ์กับจากปัจจัยภายนอกและ ความสุขจากปัจจัยภายใน ความสุขจากปัจจัยภายนอก (โลกียสุข) คือ ความสุขจากวัตถุที่สามารถเป็นเจ้าของได้เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค รถยนต์ ความสุขจากปัจจัยภายในหรือจิตวิญญาณ (โลกุตตรสุข) เกิดจาก การปรุงแต่ง การฝึกจิตการนั่งสมาธิ ซึ่งจิตที่มีการฝึกฝนดีแล้ว จะสามารถมีภูมิต้านทานต่อความทุกข์จากปัจจัยภายนอก โดยแบ่งความสุขออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ คือ ความสุขจากการเสพวัตถุ หรือสิ่งบำรุงบำเรอภายนอก

ขั้นที่ ๒ เจริญคุณธรรม เช่น มีเมตตากรุณา มีศรัทธา เช่นพ่อแม่รักลูก ความรักคือเมตตาอยากให้ลูกมีความสุขเมื่อให้แก่ลูก แล้วเห็นลูกมีความสุข ตัวเองก็มีความสุข ในการบำเพ็ญประโยชน์ก็เช่นเดียวกัน เมื่อให้ด้วยศรัทธา ก็มีความสุขจากการให้ นั้น ดังนั้นคุณธรรมที่พัฒนาขึ้นมาในใจ เช่นเมตตา กรุณา ศรัทธา จึงทำให้เรามีความสุขจากการให้ กล่าวได้ว่า การให้กลายเป็นความสุข

ขั้นที่ ๓ ความสุขเกิดจากการดำเนินชีวิตถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงของธรรมชาติ

ขั้นที่ ๔ ความสุขจากความสามารถปรุงแต่ง มนุษย์ทุกคนปรุงแต่งทุกข์ก็ได้ ปรุงแต่งสุขก็ได้ ที่สำคัญก็คือใจของเราเอง เรามักจะใช้ความสามารถในทางที่เป็นผลร้ายแก่ตนเอง แทนที่จะปรุงแต่งความสุข เรามักจะปรุงแต่งทุกข์ คือเก็บเอาอารมณ์ที่ไม่ดี ที่ขัดใจ ขัดหู ขัดตา เอามาครุ่นคิดให้ไม่สบายใจ ชุ่นมัว เศร้าหมอง พระพุทธเจ้าทรงสอนให้รู้จักใช้ความสามารถในการปรุงแต่งแทนที่จะปรุงทุกข์ ก็ปรุงสุข เก็บเอาแต่อารมณ์ที่ดีมาปรุงแต่งใจให้สบาย

ขั้นที่ ๕ ความสุขเหนือการปรุงแต่ง คือไม่ต้องปรุงแต่ง อยู่ด้วยปัญญาที่รู้เท่าทันความจริงของโลกและชีวิต การเข้าถึงความจริงด้วยปัญญาเห็นแจ้ง

3. องค์ประกอบของความสุข

จากการรวบรวมผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข พบว่า มีโครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) อื่นที่เป็นส่วนประกอบของความสุข และพบสหสัมพันธ์ ระหว่างความสุข และ โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) อื่น ดังนี้

ความสุขเป็นการประเมินคุณภาพชีวิตของแต่ละคน โดยประกอบด้วย โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) ทางจิตวิทยาอื่น ๆ เช่น การนับถือตนเอง (self-esteem), ภาวะซึมเศร้า (depression), การอนุมานสาเหตุ (locus of control) และ ความแปลกแยก (alienation) (Robinson, 1969 อ้างถึงใน John P. Robinson, 1991)

Furnham และ Cheng (1999) ทำการศึกษาข้ามวัฒนธรรม พบว่า การเข้าสังคม (extraversion) เป็นลักษณะทางบุคลิกภาพ ที่สามารถทำนายความสุขได้ดีที่สุดในลักษณะการทางบุคลิกภาพ (Big 5 Personality traits)

ดวงพร หิรัญรัตน์ (2543) กล่าวว่า ความสุข มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความพึงพอใจในชีวิต 2. อารมณ์ทางบวก 3. อารมณ์ทางลบ

Lyubomirsky (2001) กล่าวว่า ความสุข มิได้เพียงเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในอดีตเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเปรียบเทียบตัวเรากับคนอื่นด้วย

Hills และ Argyle (2001) พบว่า โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) ที่มีความเชื่อมโยงกับความสุข ได้แก่ ความสนใจในตนเอง (life regard), การนับถือตนเอง (self-esteem), การปรับตัว (life orientation) และ ความมั่นคงทางจิต (mental stability)

Kashdan (2004) ทำการศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของความสุขจากมาตร Oxford Happiness Questionnaire ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดความสุขที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน พบว่า แบบสอบถามดังกล่าว วัดในเรื่องการนับถือตนเอง (self-esteem), การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต (sense of purpose), ความสนใจต่อสังคม (social interest), การมีอารมณ์ขัน (sense of humor) และ การชื่นชมสุนทรีย์ (aesthetic appreciation) นอกจากนี้ยังเสริมอีกว่า การมีสุขภาวะสูงจะประกอบด้วย 3

ปัจจัย คือ 1. การมีอารมณ์ทางบวกที่บ่อยและเข้มข้น 2. การไม่มีความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า 3. ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม

นพดล กรรณิกา (2549ก) กล่าวว่า ความสุขมวลรวมของประชาชนภายในประเทศ (Gross Domestic Happiness) หรือ GDH คือความอยู่เย็นเป็นสุขทั้งสิ่งที่จะต้องได้อย่างเป็นรูปธรรมและนามธรรม ของประชาชนทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศที่มาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย การวัดความสุขมวลรวม (ซึ่งไม่ใช่การประเมินความสุขรายบุคคล) เป็นการประเมินภาพรวมของชีวิตที่ประกอบไปด้วย 1. การอยู่เย็นเป็นสุข (Well-being) 2. ความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) 3. คุณภาพชีวิต (Quality of life) และ 4. ความเป็นจริงในชีวิตตรงกับความคาดหวังและความต้องการ (Self actualization) โดยมีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง 14 กลุ่มปัจจัย ซึ่งเป็นตัวประเมินความสุขมวลรวม (Gross Domestic Happiness: GDH) คือ

1. หลักธรรมาภิบาล
2. บรรยากาศภายในชุมชน
3. ชีวิตครอบครัว
4. ระบบการศึกษา
5. สุขภาพกาย
6. สุขภาพใจ
7. ความพึงพอใจในงาน
8. การประพฤติ ปฏิบัติ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
9. ระบบการค้าเสรีในกระแสโลกาภิวัตน์
10. วัฒนธรรม ประเพณีไทย
11. ธรรมชาติ และการจัดสรรทรัพยากร
12. กระบวนการยุติธรรม
13. สภาพแวดล้อม
14. สถานการณ์ปัจจุบัน

ความสุขของมนุษย์ถูกควบคุมโดย 3 ปัจจัย (Lyubomirsky, Schkade และ Sheldon, 2005; Sheldon และ Lyubomirsky, 2007) คือ

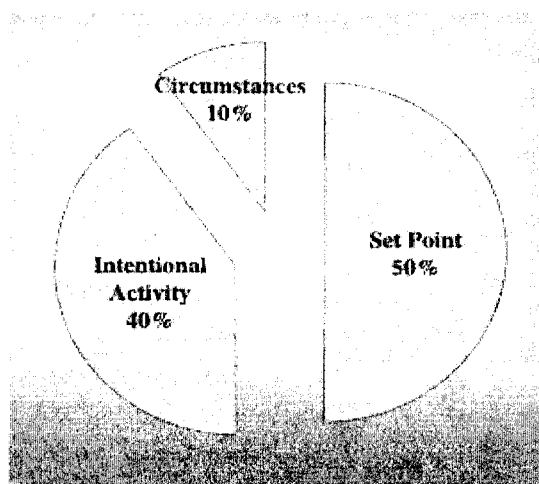
1. ปัจจัยพันธุกรรม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดค่าฐาน (set point) หรือ baseline ของช่วงความสุขมากที่สุด และน้อยที่สุด ที่แต่ละคนจะมีได้เช่นเดียวกับสติปัญญา (I.Q.) ปัจจัยพันธุกรรม

สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในประชากรได้ประมาณ 50% โดยระดับความสุขของบุคคลมีลักษณะถดถอยเข้าสู่ศูนย์กลาง (regression to the mean) นั่นคือ baseline นั้นเอง ลักษณะดังกล่าวเป็นกลไกการป้องกันตนเองที่เป็นระบบรักษาสมดุล (homeostasis) ที่จะทำให้ไม่บุคคลไม่อยู่กับความทุกข์มาก ๆ เป็นเวลานาน ในทางตรงข้ามบุคคลก็จะไม่อยู่กับความสุขมาก ๆ เป็นเวลานานเช่นกัน โดยการปรับตัวเข้าสู่ค่าฐาน (set point) (Brickman และคณะ, 1978 กล่าวถึงใน Myers, 2007) พบว่า ผู้ที่ถูกถอดเตอรี ไม่ได้มีความสุขเปลี่ยนแปลงไป ในทางกลับกัน Diener (n.d. กล่าวถึงใน Wallis, 2005) พบว่า ผู้ที่ประสบอุบัติเหตุร้ายแรง มีความโกรธ และวิตกกังวล อย่างรุนแรงในสัปดาห์แรก แต่หลังจากผ่านไป 8 สัปดาห์ ความสุขก็เพิ่มขึ้นได้เอง

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Happiness-relevant circumstantial factors) ได้แก่ รายได้ สุขภาพ สถานภาพสมรส เป็นต้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในประชากรได้ประมาณ 10%

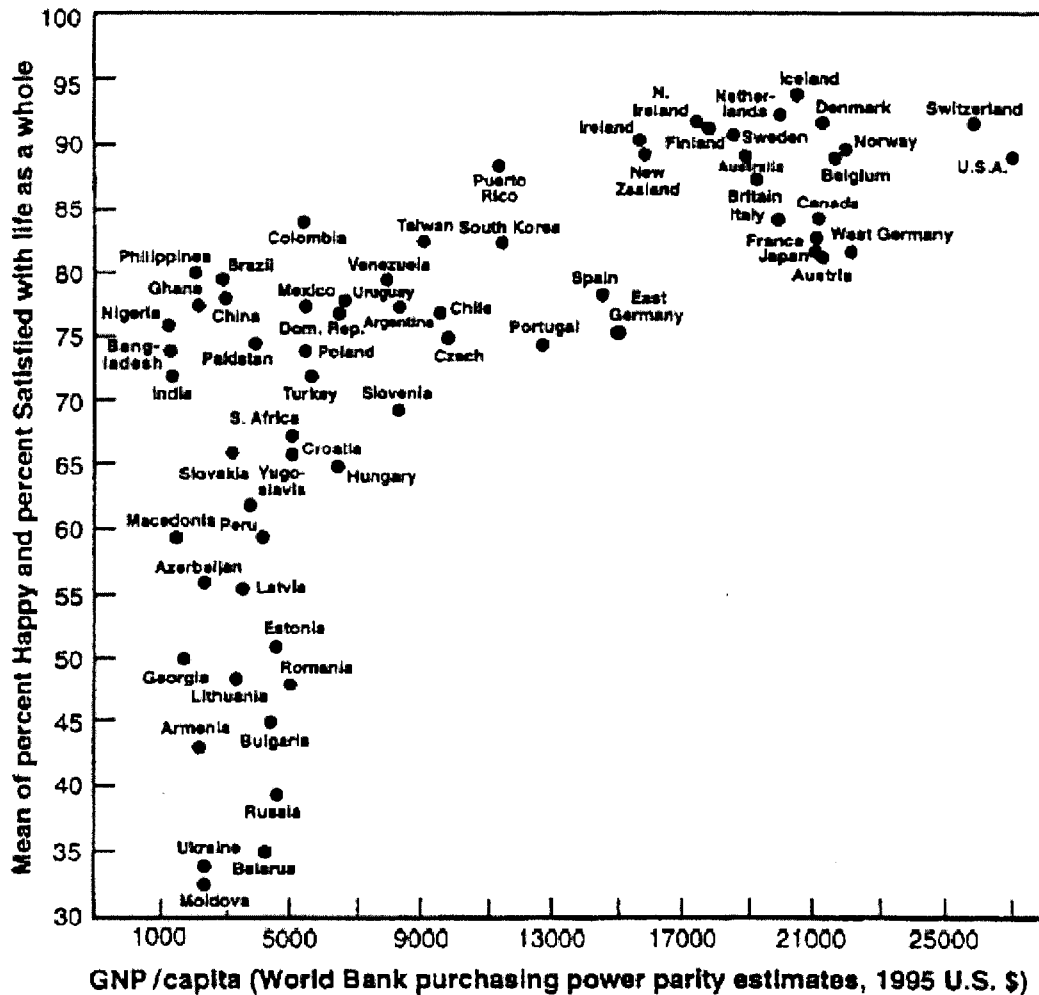
3. ปัจจัยกิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วม (Happiness-relevant activities and practices) เช่น การมีเป้าหมายสำหรับกิจกรรมที่เข้าร่วม ตัวกิจกรรมที่เข้าร่วม เหตุผลที่ทำกิจกรรม และผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในประชากรได้ประมาณ 40% กิจกรรมที่จะทำให้บุคคลมีความสุขต้องมีลักษณะต่อไปนี้ (Sheldon และ Lyubomirsky, 2007)

- 1) เหมาะสมกับบุคลิกภาพ อุปนิสัย (disposition) และความต้องการ
- 2) มีความหลากหลาย เพื่อลดผลของการปรับตัว (hedonic adaptation) เข้าสู่ค่าฐาน (set point) ของความสุข
- 3) มีความหลากหลายของช่วงเวลา เพื่อลดผลของการปรับตัว (hedonic adaptation)

รูปภาพที่ 1 แสดงปัจจัยที่ควบคุมความสุข จาก Sheldon และ Lyubomirsky (2007)

Diener, Diener และ Diener (1995, กล่าวถึงใน Sheldon และ Lyubomirsky; 2007) พบว่า กลุ่มตัวอย่างในประเทศร่ำรวยรายงานว่าตนเองมีความสุขมากกว่าประเทศยากจน แต่ Diener และ Oishi, 2000; Lane, 2000 (กล่าวถึงใน Sheldon และ Lyubomirsky; 2007) กล่าวว่าความร่ำรวยที่เพิ่มขึ้นไม่ทำให้ความสุขเพิ่มขึ้น โดย Sheldon และ Lyubomirsky (2007) กล่าวเสริมว่า เงินเป็นสิ่งจำเป็น (necessary) แต่ไม่เพียงพอ (sufficient) ในการทำให้บุคคลมีความสุข หมายความว่าบุคคลจะไม่มีความสุข ถ้าไม่มีเงิน แต่ไม่ใช่ว่าทุกคนที่มีเงินจะมีความสุขตามไปด้วย

รูปที่ 2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศต่อประชากร และ ความสุข โดยเฉลี่ยของประชากร

อภิสิทธิ์ มงคล และคณะ (2546) ทำการพัฒนามาตรวัดความสุขสำหรับคนไทย แบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้านใหญ่ และ 21 ด้านย่อยได้แก่

1. สภาพจิตใจ (Mental state)

- 1.1 ความรู้สึกในทางที่ดี (General well-being positive affect)

- 1.2 ความรู้สึกในทางที่ไม่ดี (General well-being negative affect)
- 1.3 การรับรู้ภาวะสุขภาพ และการเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ (Percieved ill-health and mental illness)
- 1.4 ภาพลักษณ์และรูปร่าง (Body image and appearance)
- 2, สมรรถภาพของจิตใจ (Mental capacity)
 - 2.1 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationships)
 - 2.2 ความสามารถที่จะบรรลุความสำเร็จตามความคาดหวัง (Expectation achievement congruence)
 - 2.3 ความมั่นใจในการเผชิญปัญหา (Confidence in coping)
 - 2.4 การควบคุมจิตใจของตนเองไม่มีประสิทธิภาพ (Inadequate mental mastery)
 - 2.5 การดำเนินชีวิตประจำวัน (Activities of daily living)
 - 2.6 เรื่องทางเพศ (Sexual issue)
- 3. คุณภาพของจิตใจ (Mental quality)
 - 3.1 เมตตา กรุณา (Kindness)
 - 3.2 การนับถือตนเอง (Self esteem)
 - 3.3 ประสบการณ์ชีวิตที่มีค่าต่อจิตใจ (Transcendence)
 - 3.4 ความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต (Creative thinking and enthusiasm)
 - 3.5 ความเสียสละ (Altruism)
- 4. ปัจจัยสนับสนุน (Supporting factors)
 - 4.1 การสนับสนุนทางสังคม (Social Support)
 - 4.2 การสนับสนุนจากครอบครัว (Family support)
 - 4.3 ความปลอดภัยทางร่างกายและความมั่นคงในชีวิต (Physical safety and security)
 - 4.4 การดูแลสุขภาพและบริการทางสังคม การให้บริการและคุณภาพของบริการ (Health and social care)
 - 4.5 การมีส่วนร่วมและมีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจ และมีเวลาว่าง (Recreation)
 - 4.6 สภาพแวดล้อม (Physical environment)

Snyder และ Lopez (2007) กล่าวว่า จิตวิทยาสมัยใหม่ (postmaterialistic view of happiness) ในศตวรรษที่ 21 มิได้มองความสุขอยู่บนพื้นฐานของวัตถุ สิ่งของ แต่เน้นไปที่ความยินดี (pleasure), ความพึงพอใจ (satisfaction) และความหมายในชีวิต

จากการรวบรวมและคัดเลือกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง - เชื่อมโยงกับความสุข 10 ด้าน ได้แก่

1. **การนับถือตนเอง (self-esteem)** เป็นสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงบ่อยเมื่อมีการศึกษาเกี่ยวกับความสุข (Hills และ Argyle, 2001; Kashdon, 2003; Robinson, 1969, 1991; Snyder และ Lopez, 2007) เป็นความเชื่อ และการประเมินส่วนบุคคลว่า ทักษะ ความสามารถของตนนั้นเพียงพอที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตนพึงพอใจภายใต้สถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง (Snyder และ Lopez, 2007) Cheng และ Furnham (2003) พบว่า การนับถือตนเอง (self-esteem) มีสหสัมพันธ์ .49 ($p < .001$) กับความสุข

2. **การมีเป้าหมายในชีวิต (Sense of purpose)** หมายถึง ความรู้สึกว่าชีวิตมีแนวทางการเดิน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แน่ชัด รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ตนเองต้องการในชีวิต Segrin และ Taylor (2007) พบว่า การมีความหวังในชีวิตและเป้าหมายในชีวิตมีสหสัมพันธ์ .58 กับความสุข ($r < .001$)

3. **การชอบเข้าสังคม (Extraversion)** เป็นลักษณะทางบุคลิกภาพที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยหลายท่าน (เช่น Brebner, Donaldson, Kirby และ Ward, 1995; Furnham และ Cheng, 1999; Hayes และ Joseph, 2003; Stewart, Ebmeier และ Deary, 2005; Premuzic, Bennett และ Furnham, 2007; Neff, Rude และ Kirkpatrick, 2007 เป็นต้น) ถึงความเชื่อมโยงกับความสุข Eysenck (1967 อ้างถึงใน McAdam, 2000) อธิบายความแตกต่างระหว่างการชอบเข้าสังคม (extraversion) และการเก็บตัว (introversion) ในแง่ระดับการเร้าของฮอร์โมน cortisol โดยคนที่ชอบเข้าสังคม (extravert) จะมี threshold การเร้าที่สูงกว่า ถูกเร้าได้ยากกว่า จึงชดเชยด้วยการชอบอยู่กับคนจำนวนมาก ชอบพูด ชอบหัวเราะ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ชอบแสวงหาสิ่งที่ทำให้ตื่นเต้น Costa, MacCare และ Norris (1981 อ้างถึงใน Hills และ Argyle, 2001) ทำการ ศึกษาข้ามช่วงเวลา (Longitudinal study) พบว่า การชอบเข้าสังคม (extraversion) สามารถทำนายความสุขได้หลังจากเวลาผ่านไป 17 ปี แต่ในขณะเดียวกัน Argyle และ Lu (1990 อ้างถึงใน Hills และ Argyle, 2001) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ลักษณะเด่นของ การชอบเข้าสังคม (extraversion) คือ การมีปฏิสัมพันธ์และกิจกรรมทางสังคม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหลักของความสุขมากกว่า การชอบเข้าสังคม (extraversion) นอกจากนี้

Costa และ McCrae (1980/1984 อ้างถึงใน McAdam, 2000) และ Watson, Clark, McIntyre และ Hawaker (1992 อ้างถึงใน McAdam, 2000) พบว่า การชอบเข้าสังคม (extraversion) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับอารมณ์ทางบวก แต่ไม่พบว่ามีสหสัมพันธ์ใด ๆ กับอารมณ์ทางลบ

4. **ความไม่ขัดแย้ง (Kindness/Agreeableness)** งานวิจัยของ Neff, Rude และ Kirkpatrick (2007) รายงานค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างความสุขและ Agreeableness ไว้ .30 ที่ระดับ $p < .05$ ในขณะที่ Chamorro-Premuzic, และคณะ (2007) รายงานค่าสหสัมพันธ์ไว้.32 ที่ระดับ $p < .01$

5. **ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control)** หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่าความสำเร็จ ความล้มเหลว เป็นผลมาจากความสามารถ และการกระทำของตน (ณัญญา มูลประหัต, 2545) จากผลการศึกษาของ Lu, Shih, Lin และ Ju (1997) พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control) มีสหสัมพันธ์ .35 กับความสุข ($p < .005$)

6. **การมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ** Diener และคณะ (1991, อ้างถึงใน Lyubomsky, King, และ Diener, 2005) กล่าวว่า อัตราส่วนเวลาที่คนรู้สึกถึงอารมณ์ทางบวกต่ออารมณ์ทางลบ สามารถทำนายความสุขจากการรายงานตนเองได้ดี ในขณะที่ ความเข้มข้นของอารมณ์ทางบวกสามารถทำนายความสุขได้น้อยกว่า Neff และคณะ (2007) รายงานค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสุขและอารมณ์ทางบวก ไว้ .42 ที่ระดับ $p < .05$ และสหสัมพันธ์ ระหว่างความสุขและอารมณ์ทางลบ ไว้ -.30 ที่ระดับ $p < .05$

7. **ความพึงพอใจในชีวิต** เป็นการประเมินความพึงพอใจโดยรวมในด้านทั่ว ๆ ไป ทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดย Segrin และ Taylor (2007) พบว่าความสุขมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต .62 ($p < .001$)

Sheldon และ Lyubomirsky (2007) กล่าวว่า การประเมินความพึงพอใจในชีวิต และอัตราส่วนระหว่างอารมณ์ทางบวกต่อทางลบ เป็นนิยามของความสุขที่ใช้กันมากในปัจจุบัน ซึ่งเป็นค่านิยามของความสุขแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (person-center)

8. **ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy)** เป็นปัจจัยที่ได้รับการพูดถึงเสมอเมื่อมีการวัดความสุขของมนุษย์ โดยเชื่อว่าการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม และการมีคนสนิทจะช่วยให้คนมีความสุขได้

จากการศึกษาของ Segrin และ Taylor (2007) พบว่า การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่นมีสหสัมพันธ์ .53 กับความสุข ($p < .001$) Lu, และคณะ (1997) พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีสหสัมพันธ์ .35 กับความสุข ($p < .01$) เนื่องจากความผูกพันใกล้ชิด จะนำไปสู่การสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า ความผูกพันใกล้ชิดจะนำไปสู่ความสุขด้วย

9. **ด้านการเรียน** จากการศึกษาของ Kirkcaldy, Furnham, และ Siefen (2004) พบว่า ความสุขมีสหสัมพันธ์ .44 ($p < .05$) กับ IQ ความสุขมีสหสัมพันธ์ .57 ($p < .01$) กับผลการเรียน วิทยาศาสตร์ ความสุขมีสหสัมพันธ์ .59 ($p < .001$) กับผลการเรียนคณิตศาสตร์และมีความสุขมีสหสัมพันธ์ .63 ($p < .001$) กับผลคะแนนการอ่าน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าอารมณ์ทางลบ มีสหสัมพันธ์ทางลบ -.44 ($p < .05$) กับผลการเรียนคณิตศาสตร์ อารมณ์ทางลบมีสหสัมพันธ์ทางลบ -.52 ($p < .05$) กับคะแนนการอ่าน และอารมณ์ทางลบมีสหสัมพันธ์ทางลบ -.43 ($p < .05$) กับ คะแนน วิทยาศาสตร์ แต่ไม่พบว่าอารมณ์ทางลบมีสหสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับ IQ

10. **ด้านอื่น ๆ** ได้แก่ การมีอารมณ์ขัน (sense of humor) การมีความมั่นคงทางอารมณ์ การชื่นชมสุนทรีย์ (aesthetic appreciation) ความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy) การรับรู้ตัวตน มีความน่าดึงดูดทางกายภาพ ความตื่นตัวทางจิต (mental alertness) การมองโลกในแง่บวก ความดี และความเข้มแข็งของอารมณ์ทางบวกและทางลบ การนึกถึงเหตุการณ์ทางลบ และเรื่องที่ทำให้ตนเศร้า การรับรู้ความสมบูรณ์ทางร่างกาย (physical fitness) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มักเกี่ยวข้องเมื่อมีการวัดความสุข

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุข

สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. **ทฤษฎีกลุ่ม Need/goal satisfaction** เชื่อว่าการลดความกดดัน (tension) หรือการบรรลุความต้องการ (satisfaction of needs) จะนำไปสู่ความสุข กล่าวโดยสรุปคือ มนุษย์จะมีความสุขเมื่อไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่นทฤษฎีพัฒนาการตามลำดับขั้น โดย Abraham Maslow ที่มองว่าความต้องการพื้นฐานของมนุษย์มี 5 ชั้น เมื่อแต่ละชั้นได้รับการตอบสนองจะทำให้บุคคลมีความสุข และแสวงหาความสุขจากการที่ความต้องการในชั้นที่สูงขึ้นได้รับการตอบสนอง โดยความต้องการ 5 ชั้นตามแนวคิดของ Abraham Maslow มีดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อความอยู่รอด และเพื่อการสืบเผ่าพันธุ์ ได้แก่ ปัจจัย 4 และการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะอยู่อย่างมั่นคง และปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน และ ความมั่นคงในการทำงานปราศจากความกลัว

3. ความต้องการทางสังคม (Love & Belonging Needs) เป็นความต้องการความรัก และการยอมรับจากเพื่อน มิตรภาพ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงมีความต้องการความรัก ความเข้าใจ การเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นความสุขทางด้านจิตใจขั้นแรกของมนุษย์

4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) ต้องการการยอมรับจากคนอื่น การมีหน้าตา เกียรติยศ ชื่อเสียงในสังคม

5. ความต้องการบรรลุศักยภาพแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นการยอมรับนับถือตนเอง เข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ สามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมี

Maslow (1954: 1970, Bischof, 1970; Blocher, 1974 กล่าวถึงใน สุภาพรณ โคตรจรัส, 2544) กล่าวว่าบุคลิกภาพของบุคคลที่บรรลุศักยภาพแห่งตน (Self-Actualization Needs) มีลักษณะ ดังนี้

1. มีการรับรู้ที่ตรงตามความจริง
2. ยอมรับตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ได้ตามที่เป็นอยู่จริง ไม่มีการปกปิดซ่อนเร้นใด ๆ
3. มีความกระตือรือร้นในชีวิต มีการแสดงออกที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ต้องการที่จะสร้างความประทับใจกับใคร
4. สนใจในตัวเอง ปัญหา เฉลียวปัญหาโดยไม่มีอคติส่วนตัวใด ๆ มองปัญหาที่ตัวเองเผชิญที่แท้จริง และหาแนวทางแก้ไข
5. สันโดษ ต้องการความเป็นส่วนตัว (ไม่ได้ต่อต้านสังคม)
6. มีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง
7. มีความสนใจและซาบซึ้งในสิ่งแวดล้อม
8. มีประสบการณ์แห่งความปิติสูงสุด (peak experience) บ่อยครั้ง
9. มีความสนใจทางสังคม รู้สึกเป็นมิตรกับผู้อื่น
10. มีสัมพันธภาพที่แนบแน่นลึกซึ้งกับคนผู้เป็นที่รักจำนวนหนึ่ง มีเพื่อนสนิทกลุ่มเล็ก ๆ
11. มีค่านิยม ทศนคติ และการแสดงออกเป็นประชาธิปไตย ยอมรับและคบผู้คนได้โดยปราศจากอคติ เรื่องวรรณะ เชื้อชาติ ศาสนา หรือตำแหน่งหน้าที่

12. มองเห็นความแตกต่างของเป้าหมาย และวิถีทางที่จะไปสู่เป้าหมาย มีจริยธรรม มีความแน่วแน่ในเป้าหมาย มีความอดทน และสนุกสนานกับการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมาย
13. มีอารมณ์ขันเชิงปรัชญา เป็นอารมณ์ขันที่ไม่ได้สร้างความสะเทือนใจ หรือเหยียดหยามผู้ใด
14. มีความคิดสร้างสรรค์
15. เปิดตนเองให้กับประสบการณ์ใหม่ ๆ

โดย Helson (1898 – 1977: กล่าวถึงใน Myer, 2007) กล่าวว่าเมื่อความต้องการในแต่ละขั้นได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์มีแนวโน้มจะเห็นคุณค่าของมันน้อยลง กล่าวคือ มีความสุขจากสิ่งที่เคยทำให้มีความสุขน้อยลง เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า Adaptation-level phenomenon

2. ทฤษฎีกลุ่ม Process/activity theory

นักจิตวิทยาในกลุ่ม Activity theory เช่น Csikszentmihalyi (1975/2000, 1990 อ้างถึงใน Snyder และ Lopez, 2007) กล่าวว่า คนที่มี flow experience (การได้ทำกิจกรรมที่ตนสนใจ ชอบ เป็นงานที่เหมาะสมกับทักษะ และท้าทาย) มีแนวโน้มที่จะมีความสุข คัดนางค์ มณีศรี (2549) อธิบาย flow experience ว่า จะเกิดจากการทำกิจกรรมอะไรก็ได้ที่ทำแบบมีสมาธิ ใส่ใจ จนไม่รู้สึกรว่าสิ่งอื่นสำคัญ หรือมีตัวตน โดยความสุขมิได้เกิดจากรางวัล หรือตัวเสริมแรง ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation) แต่เกิดจากแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) คือ การทำกิจกรรมนั้น ๆ เพราะอยากทำ เพราะภูมิใจ เพราะท้าทาย เพราะมีความสุขจากตัวกิจกรรมนั้น ๆ เอง โดยความสุขเป็นการประเมินทางปัญญา โดยคนจะเกิดความสุขเมื่อเสร็จกิจกรรม flow experience ไปแล้ว

นักจิตวิทยาในกลุ่ม Process theory เชื่อว่า คนจะเกิดความสุขในระหว่างกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย (Emmons, 1986; Snyder, 1994 อ้างถึงใน Snyder และ Lopez, 2007)

3. ทฤษฎีกลุ่ม Genetic and personality predisposition theory มองว่า ความสุขเป็นสิ่งที่ค่อนข้างคงที่ (stable) ซึ่งตรงข้ามกับทฤษฎี 2 กลุ่มแรกที่มองว่าความสุขมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เข้ามา Costa และ McCrae (1988 อ้างถึงใน Snyder และ Lopez, 2007) ทำการศึกษาข้ามช่วงเวลา (long-term study) โดยเว้นระยะการวัดความสุขครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นเวลา 6 ปี พบว่า ความสุขยังค่อนข้างคงที่ นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยอีกหลายท่าน (เช่น Premuzic, Bennett และ

Furnham, 2007; Furnham และ Cheng, 1999; Hayes และ Joseph, 2003) พบว่าความสุขมีสหสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ค่อนข้างคงที่ จึงน่าเชื่อว่า ความสุข ซึ่งมีสหสัมพันธ์กันจะมีความคงที่ตามไปด้วย นอกจากนี้ Tollegen (1988) ยังพบอีกว่า 40% ของอารมณ์ทางบวก และ 55% ของอารมณ์ทางลบมีพื้นฐานมาจากปัจจัยพันธุกรรม

Csikszentmihalyi และ Jeremy (2003) กล่าวว่าทฤษฎีทางจิตวิทยา เชื่อว่าระดับของความสุขของแต่ละบุคคลเป็นลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมและเป็นคุณลักษณะที่เปลี่ยนไม่ได้ตลอดชีวิต ดังนั้นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ ก็จะไปเพิ่มหรือลดระดับความสุขที่คงที่อยู่แล้วอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อระยะเวลาผ่านไป ระดับความสุขก็จะกลับไปเท่าเดิม

5. วิธีการวัดความสุข

นพดล กรรณิกา (2549ข) กล่าวว่า การวัดความสุขในทางระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ถือเป็นเรื่องในกลุ่มเดียวกับทัศนคติ ความพึงพอใจ ความคาดหวังของประชาชนที่สามารถวัดได้ขึ้นอยู่กับการนิยามและการสร้างตัวชี้วัด สำหรับการวัดความสุขมวลรวมหรือความอยู่เย็นเป็นสุข

งานวิจัยของ Shedler และคณะ (1993 อ้างถึงใน Tella และ MacCulloch, 2007) แสดงให้เห็นว่าความสุขมีสหสัมพันธ์ทางลบกับอัตราการเต้นของหัวใจ และความดันโลหิต นอกจากนี้ Sutton และ Davidson (1997 อ้างถึงใน Tella และ MacCulloch, 2007) ยังพบด้วยว่าความสุขมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการทำงานของสมองส่วนหน้า (prefrontal brain activity) ซึ่งเป็นสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางบวกของจิต (mind) จากการวัดด้วยเครื่อง electroencephalogram แต่การวัดด้วยวิธีการเชิงชีววิทยายังไม่เป็นที่แพร่หลาย ที่ใช้กันมากจะเป็นมาตรวัดความสุขซึ่งเป็นการประเมิน ที่ให้ผู้ประเมิน ประเมินตนเอง (ดวงพร หิรัญรัตน์, 2543) โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ (Robinson และคณะ, 1991) ดังนี้

1. **มาตรวัดที่อยู่ในรูปสเกล** เป็นการถามข้อมูลในรูปข้อคำถาม โดยอาจอยู่ในรูปข้อคำถามเดียว หรือหลายข้อก็ได้ โดยส่วนมากอยู่ในรูปมาตรา likert scale หรือมาตรา semantic differential scale เช่น มาตรวัดความสุขของ Fordyce (1987), มาตรวัดความสุขของ Gallup Organization (American Institute for Public Opinion, AIPO), The Oxford Happiness Questionnaire (OHQ) เป็นต้น

รูปที่ 3 ตัวอย่างมาตร The Oxford Happiness Questionnaire (OHQ)

	เห็นด้วย (5)	ค่อนข้างเห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
1. ข้าพเจ้าหัวเราะบ่อย	5	4	3	2	1
2. ข้าพเจ้ามีความสุข	5	4	3	2	1
3. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณดี สุขภาพที่ไม่ดี	5	4	3	2	1

รูปที่ 4 ตัวอย่างมาตรวัดของ Gallup Organization (American Institute for Public Opinion, AIPO)

โดยทั่วไปแล้ว ท่านมีความสุขในระดับใด

มีความสุขมาก

มีความสุขพอสมควร

ไม่มีความสุข

3

2

1

รูปที่ 5 ตัวอย่างมาตรวัดของ Fordyce

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

โดยทั่วไปแล้ว ท่านมีความสุขในระดับใด

- () 10. มีความสุขอย่างยิ่ง
- () 9. มีความสุขมาก
- () 8. มีความสุขค่อนข้างมาก
- () 7. มีความสุขปานกลาง
- () 6. มีความสุขเล็กน้อย
- () 5. รู้สึกเฉย ๆ ไม่มีความสุข และความทุกข์
- () 4. ไม่มีความสุขเล็กน้อย
- () 3. ไม่มีความสุขปานกลาง
- () 2. ไม่มีความสุขค่อนข้างมาก
- () 1. ไม่มีความสุขมาก
- () 0. ไม่มีความสุขอย่างยิ่ง

2. มาตรที่เป็นกลุ่มคำตอบให้เลือก (a set of response categories) มาตรในกลุ่มนี้ ไม่ได้อยู่ในรูปตัวหนังสือทั้งหมด แต่มีการใช้รูปภาพ หรือลำดับชั้น มาช่วยสื่อระดับของอารมณ์ ทางบวกและทางลบ เช่น Ladder scale, Mountain scale, Face scale และ delighted – Terrible scale เป็นต้น

รูปที่ 7 ตัวอย่าง Face scale

ภาพต่อไปนี้เป็นภาพใบหน้าแสดงความรู้สึก โปรดเลือกใบหน้าที่สะท้อนความรู้สึกของท่านโดยรวม

Her er en basen ansættelse som udtrykker forskellige følelser. Hvilket ansigt vil du vælge som mest passende til at udtrykke hvordan du føler dig nu?

รูปที่ 8 ตัวอย่าง Ladder scale

ภาพต่อไปนี้เป็นภาพบันได สมมติว่าขั้นบนสุด (หมายเลข 10) แทนชีวิตที่ดีที่สุดที่เป็นไปได้สำหรับท่าน และขั้นล่างสุด (หมายเลข 1) แทนชีวิตที่แย่ที่สุดที่เป็นไปได้สำหรับท่าน ท่านคิดว่าท่านอยู่ในบันไดขั้นใด

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

นอกจากนี้ Wallis (2005) ยังอภิปรายวิธีการวัดความสุขของบุคคลในงานวิจัยว่าแบบใดจะมีความหมายมากกว่ากันระหว่างการวัดความสุขแบบองค์รวม เช่น "โดยรวมแล้ว ชีวิตของข้าพเจ้ามีความสุขในระดับใด" หรือการวัดความสุขโดยข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงจากเหตุการณ์ ประสบการณ์ ความรู้สึกทางบวก ย่อย ๆ ที่บุคคลมีในแต่ละวัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้อมูลความสุขที่วัดโดยข้อคำถามทั้ง 2 ประเภทข้างต้นมีสหสัมพันธ์กันต่ำ ความสุขโดยรวมมิได้เป็นผลรวมของความสุข และความทุกข์ในแต่ละช่วงเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Chamorro-Premuzic และคณะ (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการทางบุคลิกภาพ (Big 5 personality traits) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence: EI) และความสุข จากผู้ร่วมวิจัย 112 คน อายุระหว่าง 13 – 59 ปี พบว่า ความสุขมีสหสัมพันธ์ .70 กับ ความฉลาดทางอารมณ์ มีสหสัมพันธ์ .44 กับ ภาวะมโนสำนึก (conscientiousness) มีสหสัมพันธ์ .32 กับ agreeableness มีสหสัมพันธ์ .31 กับ ความมั่นคงทางอารมณ์ (emotional stability) ที่ระดับ $p < .01$ และมีสหสัมพันธ์ .21 กับ บุคลิกภาพแบบเปิดตัว (extraversion) ที่ระดับ $p < .05$

Segrin และ Taylor (2007) ทำการศึกษาจากอาสาสมัครจำนวน 703 คน อายุระหว่าง 18 – 87 ปี โดยการใช้แบบสอบถาม Oxford Happiness Questionnaire พบว่า ความสุข มีสหสัมพันธ์ .65 กับ ความสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อม (environmental mastery) มีสหสัมพันธ์ .62 กับความพึงพอใจในชีวิต มีสหสัมพันธ์ .61 กับคุณภาพชีวิต มีสหสัมพันธ์ .58 กับการมีเป้าหมายในชีวิต มีสหสัมพันธ์ .55 กับการมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผู้อื่น มีสหสัมพันธ์ .50 กับ การรับรู้ความสามารถของตน (self-efficacy) มีสหสัมพันธ์ .38 กับทักษะทางสังคม ที่ระดับ $p < .001$

Gerdtham และ Johannesson (2001) ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 6,773 คน อายุระหว่าง 18 – 76 ปี พบว่า ความสุขมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรายได้ สุขภาพ และการศึกษา แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับ ภาวะการว่างงาน การพัฒนาของชนบท (urbanization) และการเป็นโสด นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เพศชายมีความสุขน้อยกว่าเพศหญิง

Furnham และ Cheng (1999) ทำการศึกษาข้ามวัฒนธรรม ใน 3 ประเทศ โดยมีผู้ร่วมวิจัย 348 คน แบ่งเป็น 100 คนจากประเทศจีน (ผู้ชาย 5 คน ผู้หญิง 95 คน), 128 คนจากประเทศญี่ปุ่น (ผู้ชาย 58 คน ผู้หญิง 70 คน), และอีก 120 คนจากประเทศอังกฤษ (ผู้ชาย 30 คน ผู้หญิง 90 คน) อายุระหว่าง 16 – 40 ปี พบว่า extraversion เป็นลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality trait) ที่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขมากที่สุด ทั้ง 3 ประเทศ

Hayes และ Joseph (2003) ให้ผู้ร่วมวิจัยจากมหาวิทยาลัย Warwick จำนวน 111 คน (ชาย 36 คน หญิง 75 คน) อายุเฉลี่ย 37.77 ปี ทำแบบวัดบุคลิกภาพ (NEO Five Factor Inventory) แบบวัดความสุข (Oxford Happiness Inventory) แบบวัดภาวะซึมเศร้าและความสุข (Depression –

Happiness Scale) และแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life scale) จากการวิเคราะห์การถดถอย (regression) พบว่า การชอบเข้าสังคม (Extraversion) เป็นตัวแปรบุคลิกภาพที่สามารถทำนายคะแนนความสุขบนมาตร Oxford Happiness Inventory แต่กลับพบว่า ความกังวลใจ (Neuroticism) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนจาก Depression – Happiness Scale ซึ่งสามารถทำนายความสุขมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการควบคุมตนเอง (Conscientiousness) เป็นตัวแปรบุคลิกภาพที่สามารถทำนายคะแนนบนมาตรความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life scale) ได้ดีที่สุด

น.พ.ม.ล. สมชาย จักรพันธุ์ (2549) กล่าวว่า จากการวิจัย "การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับใหม่" ซึ่งจัดทำขึ้นโดยกรมสุขภาพจิต พบว่า ดัชนีความสุขและความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง และเขตชนบทใกล้เคียง โดย กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีความสุข คิดเป็นร้อยละ 5.5 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในเขตชนบทมีความสุข คิดเป็นร้อยละ 5.6 นอกจากนี้ยังพบว่าความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองอยู่ที่ร้อยละ 70.1 ส่วนกลุ่มตัวอย่างในเขตชนบทอยู่ที่ร้อยละ 70.6 การสำรวจดังกล่าวเป็นการสำรวจระดับประเทศจากกลุ่มตัวอย่างอายุ 15-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตชนบท จำนวน 2,405 คน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีความสุขในการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

คำถามการวิจัย

1. นิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์มีความสุขในการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่
2. นิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่
3. ผลการเรียนระดับปริญญาตรีมีสหสัมพันธ์ต่อความสุขหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัย เป็นนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 224 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ

1. ชั้นปีของนิสิต
2. แผนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เพศของนิสิต

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

1. คะแนนความสุขจากมาตรวัดความสุขที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
2. ผลการเรียนรู้สะสมในระดับปริญญาตรีของนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ดังนี้
 - 3.1 วิชากลุ่มวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชา ชีววิทยาทั่วไป (General Biology), ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory), สรีรวิทยา (Physiology), จิตชีววิทยา (Biopsychology), มूलสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology)
 - 3.2 วิชากลุ่มสถิติและการวิจัย ได้แก่ วิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology), วิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement), ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology)
 - 3.3 วิชากลุ่มภาษาอังกฤษ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation English I), ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 (English for Academic Purposes I (for Psychology)), ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology))

คำจำกัดความในการวิจัย

1. ความสุข หมายถึง คะแนนความสุขจากมาตรวัดความสุขที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
2. นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมที่คิดจากรายวิชาทั้งหมดที่นิสิตได้เรียนผ่านไปแล้วในระดับปริญญาตรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลให้ทางคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาจำนวน และสัดส่วนระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ และ สายศิลป์/ศิลป์ภาษา เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในส่วนของคณะจิตวิทยาต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ร่วมการวิจัย เป็นนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 224 คน

การคัดเลือกผู้ร่วมวิจัย

1. ในขั้นพัฒนามาตรวัด ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ตอบมาตรเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับผู้ร่วมการวิจัยจริง คือ เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ไม่ใช่จิตวิทยา จำนวน 70 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หรือเรียกว่าแบบตามสะดวก (convenience sampling) (ธีระพร อุวรรณโณ, 2548)

2. ในขั้นทดลองจริง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หรือเรียกว่าแบบตามสะดวก (convenience sampling) เช่นกัน โดยผู้ร่วมวิจัยเป็นนิสิตคณะจิตวิทยาจำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ในขั้นพัฒนามาตร เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. มาตรวัดความสุขแบ่งเป็น 10 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ โดยผู้วิจัยแบ่งข้อกระทงเป็นข้อกระทงทางบวกและข้อกระทงทางลบอย่างละเท่า ๆ กันในแต่ละด้านย่อย มาตรเป็นแบบ 5 points Likert Scale ได้แก่
 - 1.1) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)
 - 1.2) การมีเป้าหมายในชีวิต (Sense of purpose)
 - 1.3) บุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extraversion)
 - 1.4) ความไม่ขัดแย้ง (Kindness/Agreeableness)
 - 1.5) ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control)
 - 1.6) การมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ
 - 1.7) ความพึงพอใจในชีวิต

1.8) ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy)

1.9) ด้านการเรียน

1.10) ด้านอื่น ๆ อันประกอบด้วย การมีอารมณ์ขัน (sense of humor) การมีความมั่นคงทางอารมณ์ การชื่นชมสุนทรีย์ (aesthetic appreciation) ความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy) การรับรู้ว่าคุณค่ามีความน่าดึงดูดทางกายภาพ ความตื่นตัวทางจิต (mental alertness) การมองโลกในแง่บวก ความถี่และความเข้มข้นของอารมณ์ทางบวกและทางลบ การนึกถึงเหตุการณ์ทางลบ และเรื่องที่ทำให้ตนเศร้า การรับรู้ความสมบูรณ์ทางร่างกาย (physical fitness)

2. มาตรฐานวัดความสุขโดยภาพรวม เป็นการวัดการประเมินความสุขโดยทั่วไป มี 1 ข้อ

3. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

3. ในชั้นใช้จริง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. มาตรฐานวัดความสุขจำนวน 39 ข้อ มาตรฐานเป็นแบบ 5 points Likert Scale

2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

3. แบบสอบถามผลการเรียน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการพัฒนามาตรวัด

ขั้นตอนที่ 1: ศึกษาองค์ประกอบความสุขจากงานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยระดับนานาชาติ เพื่อรวบรวม โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) ที่มีความเกี่ยวข้องกับความสุข

ขั้นตอนที่ 2: ศึกษาแต่ละ โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct) ย่อยที่เป็นองค์ประกอบของความสุข โดยศึกษาความหมาย วิธีการวัด และตัวอย่างข้อคำถาม ของนักวิจัยแต่ละท่าน

ขั้นตอนที่ 3: สร้างข้อคำถาม โดยสร้างให้ครอบคลุมทุกด้าน ทุกองค์ประกอบของแต่ละ โครงสร้างทางจิตวิทยา (psychological construct)

ขั้นตอนที่ 4: ส่งข้อกระทงที่เรียงเรียงเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา

ขั้นตอนที่ 5: แก้ไข ปรับปรุงมาตรวัดความสุขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อกระทง-และการทดสอบความเที่ยงของมาตร

ให้นักศึกษาพยาบาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่บัณฑิตคณะจิตวิทยา จำนวน 70 คน ตอบมาตร หลังจากนั้นทำการทดสอบความเที่ยงของมาตรด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ของแต่ละองค์ประกอบย่อยภายในมาตร

องค์ประกอบ ของความสข	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha)
1.การนับถือตนเอง (self-esteem)	.794
2.การมีเป้าหมายในชีวิต (Sense of purpose)	.799
3.การชอบเข้าสังคม (Extraversion)	.798
4.Kindness/Agreeableness	.750
5.ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control)	.398
6.การมีอารมณ์ทางบวก มากกว่าอารมณ์ทางลบ	.687
7.ความพึงพอใจในชีวิต	.806
8.ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy)	.751
9.ด้านการเรียน	.578
10.ด้านอื่น ๆ	.824

หาสหสัมพันธ์ของคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือ (Collected item total correlation: CITC) ในแต่ละด้านย่อย โดยพิจารณาเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้จากตารางค่า r วิฤติ (Critical value for the spearman correlation) จาก Zar. J. H. (1972, อ้างถึงใน Federick J Gravetter, 2004) ได้ว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ค่าต่ำสุดที่ยอมรับได้คือ .214 ข้อกระทงผ่าน ทุกข้อมี 6 ด้าน ได้แก่ 1.การนับถือตนเอง (self-esteem), 2.การมีเป้าหมายในชีวิต (Sense of purpose), 3.การชอบเข้าสังคม (Extraversion), 4.Kindness/Agreeableness 5. ความพึงพอใจในชีวิต 6. ด้านการเรียน

สำหรับด้านที่ข้อกระทงผ่านไม่ทั้งหมด ได้แก่ 1. ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control) 2. การมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ 3. ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy) 4. ด้านอื่น ๆ

1. ด้านความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control)

ครั้งที่ 1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 8 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 4 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .398

ครั้งที่ 2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 3 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .434

ครั้งที่ 3 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 3 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 3 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .504

2. การมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ

ครั้งที่ 1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ (N=70)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 5 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .687

ครั้งที่ 2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ (N=70)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 5 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .727

3. ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy)

ครั้งที่ 1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 5 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .751

ครั้งที่ 2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 5 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .776

4. ด้านอื่น ๆ

ครั้งที่ 1 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 4 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .578

ครั้งที่ 2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อกระทงจำนวน 4 ข้อ (N=69)

ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ 4 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .671

ขั้นตอนที่ 6: คัดเลือกข้อกระทงที่มีความเที่ยงสูงสุด 4 ข้อของแต่ละด้าน ได้ 39 ข้อ (เนื่องจาก ปัจจัยด้านความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control) ผ่านการทดสอบ ความเที่ยงเพียง 3 ข้อ) และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวมของแบบสอบถาม เท่ากับ .874

การทดสอบความตรงของมาตร

คำนวณสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและคะแนนจากดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสั้น (Thai Mental Health Indicator: TMHI-15) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .501 ที่ระดับนัยสำคัญ .01

คำนวณสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและคะแนนจากคำถามความสุขโดยรวม (จากคำถามว่า “โดยทั่วไปแล้ว ท่านมีความสุขในระดับใด”) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .492 ที่ระดับนัยสำคัญ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและความสุขในการเรียน
2. ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนระดับปริญญาตรีและความสุขในการเรียน
3. ทดสอบความปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อความสุขด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)
4. ทดสอบความปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)
5. ทดสอบความปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนในแต่ละรายวิชาด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

โดยแสดงเป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

เพื่อทดสอบอิทธิพลหลักและปฏิสัมพันธ์แบบสองทางว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ เพศ ว่าส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนอย่างไร

ตอนที่ 3 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนิสิต ด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

เพื่อทดสอบอิทธิพลหลักและปฏิสัมพันธ์แบบสองทางว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ เพศ ว่าส่งผลต่อผลการเรียนในการเรียนอย่างไร

ตอนที่ 4 ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนระดับปริญญาตรีของนิสิต

วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนระดับปริญญาตรีและความพึงพอใจในการเรียนของผู้ร่วมการวิจัยโดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's r)

ตอนที่ 5 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนิสิต ด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

เพื่อทดสอบอิทธิพลหลักและปฏิสัมพันธ์แบบสองทางว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ เพศ ว่าส่งผลต่อผลการเรียนในการเรียนอย่างไร โดยทดสอบวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) และรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้

วิชากลุ่มภาษาอังกฤษ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation English I), ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1

(English for Academic Purposes I (for Psychology)), ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology))

วิชาในกลุ่มวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชา ชีววิทยาทั่วไป (General Biology), ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory), สรีรวิทยา (Physiology), จิตชีววิทยา (Biopsychology), มูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology)

วิชาในกลุ่มสถิติและการวิจัย ได้แก่ วิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology), วิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement), ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

N หมายถึง จำนวนตัวอย่าง

M หมายถึง ค่ามัธยฐานเลขคณิต

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

df หมายถึง ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

p หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

F หมายถึง ค่าสถิติเอฟ

t หมายถึง ค่าสถิติที

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน อายุระหว่าง 17 – 25 ปี ($M = 19.84$ ปี) รายได้เฉลี่ยระหว่าง 2000 - 5200 บาท ($M = 871.42$ บาท) ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมหาวิทยาลัย ระหว่าง 2.15 - 3.95 ($M = 3.19$)

ตารางที่ 3

ค่ามัธยฐานเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลการเรียน และความสุขในชีวิต จำแนกตามเพศ ชั้นปี แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ วิธีการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

ตัวแปร	จำนวน		ผลการเรียนเฉลี่ย สะสม (GPA)		คะแนนความสุข จากมาตรที่ผู้วิจัยสร้าง	
	คน	ร้อยละ	M	SD	M	SD
เพศ						
ชาย	64	28.57	3.12	0.33	3.70	0.46
หญิง	160	71.43	3.23	0.29	3.85	0.39
ชั้นปี						
ชั้นปีที่ 1	77	34.37	3.18	0.37	3.80	0.45
ชั้นปีที่ 2	63	28.12	3.15	0.30	3.82	0.41
ชั้นปีที่ 3	49	21.87	3.17	0.31	3.71	0.42
ชั้นปีที่ 4	35	15.63	3.32	0.27	3.91	0.41
แผนการเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย						
สายวิทยาศาสตร์	178	79.46	3.20	0.31	3.82	0.42
สายศิลปศาสตร์	46	20.54	3.19	0.32	3.74	0.46
สอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้						
คะแนนจากวิชา						
สายวิทยาศาสตร์	164	73.21	3.19	0.31	3.81	0.41
สายศิลปศาสตร์	60	26.79	3.21	0.37	3.79	0.47

ตารางที่ 4

แสดงผลการเรียนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแต่ละรายวิชา จำแนกตามชั้นปี

วิชา	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
จิตวิทยาทั่วไป	3.39	0.63	3.11	0.65	3.13	0.85	3.73	0.52
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	2.56	0.60	2.85	0.52	2.62	0.69	2.80	0.64
สถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา	3.25	0.43	3.27	0.56	2.35	1.09	1.60	0.68
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2			2.77	0.56	2.46	0.63	3.00	0.56
ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา								
(จิตวิทยา) 1			2.73	0.84	2.78	0.82	3.21	0.62
ชีววิทยาทั่วไป			2.10	0.65	1.84	0.69	2.25	0.81
ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป			2.62	0.73	2.88	0.68	2.80	0.70
ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา			3.09	0.44	2.31	0.67	2.42	0.81
สรีรวิทยา					2.76	0.78	3.03	0.69
จิตชีววิทยา					3.60	0.53	3.52	0.38
การทดสอบและการวัดทาง								
จิตวิทยา					3.03	0.75	1.96	0.75
ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา								
(จิตวิทยา) 2					2.64	0.67	2.73	0.61
มูลสารจิตวิทยาปกติ							3.20	0.52

ตอนที่ 2 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อความสุขด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

ตารางที่ 5

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศของนิสิต

ความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	3.466*	.034
	แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	1.663	.199
	เพศ (C)	1	6.128*	.015
	A x B	2	.591	.555
	A x C	2	.509	.603
	B x C	1	1.550	.215
	A x B x C	1	1.076	.301
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.167)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$

จากตาราง 5 พบว่าเพศมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ต่อความสุขของนิสิต โดยพบว่าเพศหญิง ($M = 3.852, SD = .395$) มีความสุขมากกว่าเพศชาย ($M = 3.699, SD = .457$) และพบว่าชั้นปีของนิสิตที่ต่างกันมีคะแนนความสุขในการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่แตกต่างกันก็ได้มีคะแนนความสุขในการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีต่อคะแนนความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรีของนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรชั้นปี แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปีของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนระดับปริญญาตรีด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

ตารางที่ 6

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนระดับปริญญาตรี	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	5.386**	.006
	แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.286	.594
	เพศ (C)	1	7.403**	.007
	A x B	2	.400	.671
	A x C	2	1.131	.326
	B x C	1	.032	.858
	A x B x C	1	.233	.630
	ความคลาดเคลื่อน	130	(.087)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

** $p < .01$

จากตาราง 6 พบว่า ชั้นปีของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนระดับปริญญาตรีเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนมากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่า เพศหญิง ($M = 3.1991$, $SD = .304$) มีผลการเรียนมากกว่าเพศชาย ($M = 3.1174$, $SD = .332$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)

แต่ไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่แตกต่างกันมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อคะแนนความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรีของนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนระดับปริญญาตรีและความสุขในการเรียน

เมื่อทดสอบด้วยสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่าผลการเรียน และ ความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ($r = .241, p < .01$)

ตารางที่ 7

สหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและความสุขในการเรียน

	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	ความสุขในการเรียน	ผลการเรียน
ผลการเรียน	214	3.1936	.328	-	-
ความสุขในการเรียน	220	3.8062	.427	-	.241**

** $p < .01$

แต่เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ ไม่พบว่าผลการเรียน และ ความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ในทั้งเพศหญิง และเพศชาย

ตอนที่ 5 การทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปี และเพศของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนิสิต ด้วยการทดสอบความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA)

ตารางที่ 8

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชา จิตวิทยาทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	11.161***	.000
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.271	.603
	เพศ (C)	1	1.604	.208
	A x B	2	1.420	.245
	A x C	2	3.627*	.029
	B x C	1	.012	.913
	A x B x C	1	3.983*	.048
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.463)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$, *** $p < .001$

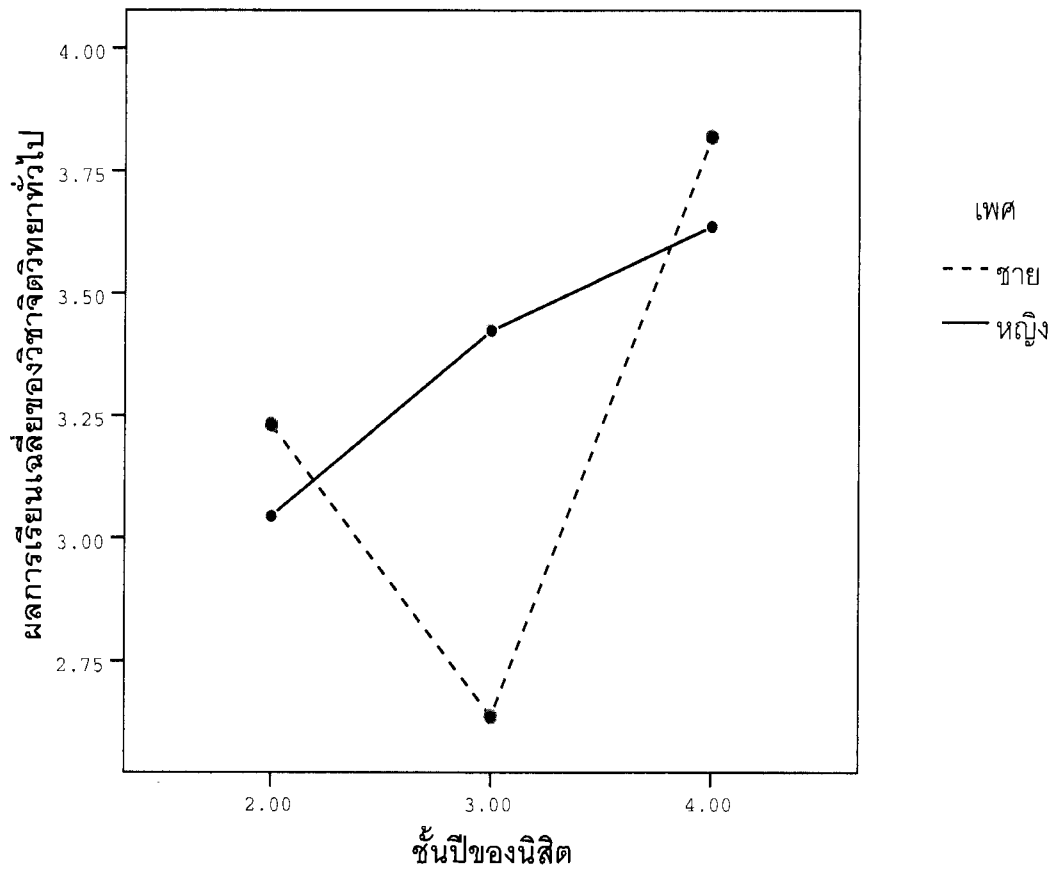
จากตารางที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศชาย พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .001$)
- 2) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศหญิง พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ เพศหญิง พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .05$)

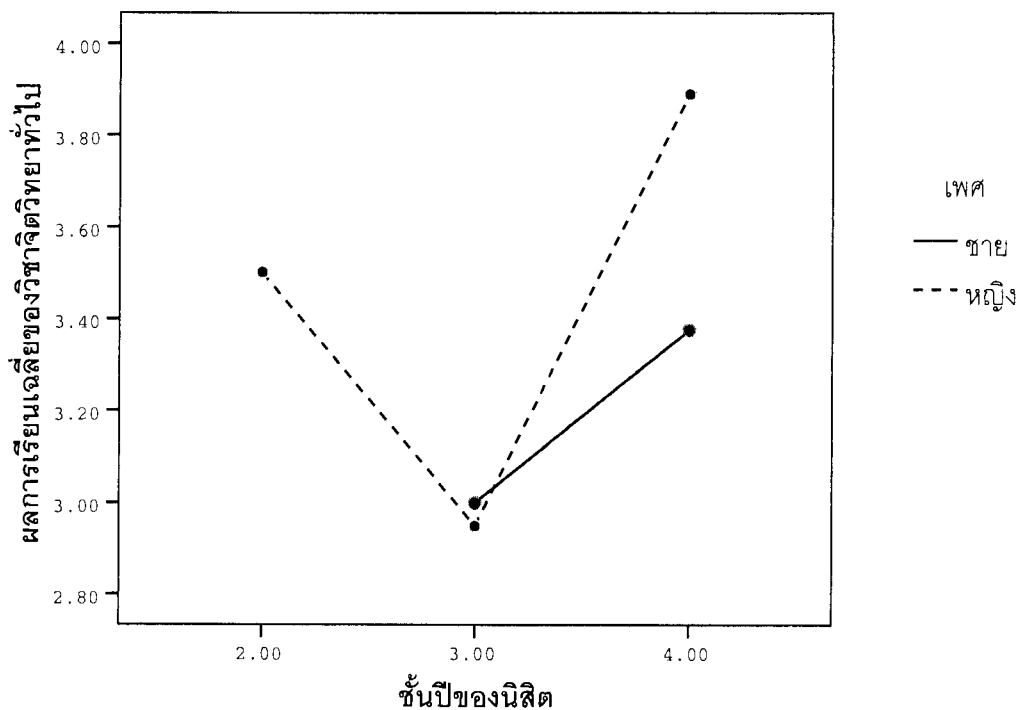
- 4) ในนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ พบว่านิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชาย ($p < .05$)

ภาพที่ 8

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไปและชั้นปีของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไปและชั้นปีของนิสิตที่สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป์

ตารางที่ 9

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน 1 (Foundation English I) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ เพศ

ผลการเรียนวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	ชั้นปี (A)	2	1.980	.142
	แผนการเรียนระดับ			
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.099	.753
	เพศ (C)	1	.057	.811
	A x B	2	.202	.817
	A x C	2	.710	.493
	B x C	1	.614	.435
	A x B x C	1	2.908	.090
	ความคลาดเคลื่อน	136	(.381)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

ไม่พบว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ มีผลหลัก (main effect) และปฏิสัมพันธ์ (interaction) ต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 (Foundation English I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II)	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	9.912***	.000
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	1.067	.303
	เพศ (C)	1	1.879	.173
	A x B	2	1.222	.298
	A x C	2	1.221	.298
	B x C	1	.627	.430
	A x B x C	1	2.724	.101
	ความคลาดเคลื่อน		(.330)	
		135		

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

*** $p < .001$

จากตาราง 10 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ต่างกัน แต่พบว่า ชั้นปี ของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

- ตารางที่ 11

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 (English for Academic Purposes I (for Psychology)) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษสำหรับ สาขาวิชา (จิตวิทยา) 1	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	3.798*	.025
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	1.519	.220
	เพศ (C)	1	1.512	.221
	A x B	2	.718	.490
	A x C	2	1.880	.157
	B x C	1	.637	.426
	A x B x C	1	.063	.803
	ความคลาดเคลื่อน	133	(.615)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$

จากตาราง 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 ต่างกัน แต่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 โดยจากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

-ตารางที่ 12

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology)) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษสำหรับ สาขาวิชา (จิตวิทยา) 2	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	1	.865	.355
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	1.663	.201
	เพศ (C)	1	7.207**	.009
	A x B	1	.574	.451
	A x C	1	1.235	.270
	B x C	1	.172	.680
	A x B x C	1	.023	.881
	ความคลาดเคลื่อน	75	(.389)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

** $p < .01$

จากตารางที่ 12 พบว่านิสิตหญิง ($M = 2.843$ $SD = .091$) มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology)) มากกว่านิสิตชาย ($M = 2.483$ $SD = .151$) ($p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3

ตารางที่ 13

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาชีววิทยา ทั่วไป (General Biology)	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	4.527*	.013
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	6.976**	.009
	เพศ (C)	1	.004	.947
	A x B	2	2.511	.085
	A x C	2	.486	.616
	B x C	1	.031	.861
	A x B x C	1	.483	.488
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.476)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตาราง 13 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ แต่พบว่า ชั้นปีของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และพบว่า มีความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < .01$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ ($M = 2.186$ $SD = .073$) มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ ($M = 1.775$ $SD = .157$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ตารางที่ 14

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ

ผลการเรียนวิชา ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	4.564*	.012
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	8.774**	.004
	เพศ (C)	1	4.905*	.028
	A x B	2	.692	.502
	A x C	2	1.209	.302
	B x C	1	1.850	.176
	A x B x C	1	.216	.643
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.464)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 14 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 แต่พบว่าชั้นปี, แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) แตกต่างกัน โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ ($M = 2.831$ $SD = .072$) มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ ($M = 2.367$ $SD = .155$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 3) นิสิตหญิง ($M = 2.791$ $SD = .095$) มีผลการเรียนวิชาดังกล่าว มากกว่านิสิตชาย ($M = 2.415$ $SD = .136$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ตารางที่ 15

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาสรีรวิทยา (Physiology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาสรีรวิทยา (Physiology)	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	1	4.036*	.048
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	3.216	.077
	เพศ (C)	1	1.406	.240
	A x B	1	.317	.575
	A x C	1	.011	.918
	B x C	1	.402	.528
	A x B x C	1	.839	.363
	ความคลาดเคลื่อน	75	(.551)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$

พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ($M = 2.955$ $SD = .137$) มีผลการเรียนวิชาดังกล่าวมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($M = 2.586$ $SD = .159$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ตารางที่ 16

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาจิตชีววิทยา (Biopsychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาจิตชีววิทยา (Biopsychology)	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	1	.001	.982
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.707	.403
	เพศ (C)	1	13.838***	.000
	A x B	1	.308	.581
	A x C	1	2.710	.104
	B x C	1	.228	.635
	A x B x C	1	1.463	.230
	ความคลาดเคลื่อน	76	(.194)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

*** $p < .001$

จากตารางที่ 16 พบว่านิสิตหญิง ($M = 3.668$ $SD = .064$) มีผลการเรียนวิชาดังกล่าวมากกว่านิสิตชาย ($M = 3.284$ $SD = .106$) อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

ตารางที่ 17

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชามูลสารจิตวิทยา
 อปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชามูลสาร จิตวิทยาปกติ	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	0	-	.-
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	3.237	.082
	เพศ (C)	1	1.000	.325
	A x B	0	-	-
	A x C	0	-	-
	B x C	1	.095	.760
	A x B x C	0	-	-
	ความคลาดเคลื่อน	31	(.251)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

วิชามูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology) เป็นวิชาที่มีเฉพาะ
 นิสิตชั้นปีที่ 4 เท่านั้นที่เรียนผ่านมาแล้ว จึงเหลือเฉพาะการวิเคราะห์ แผนการเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ซึ่งจากการวิเคราะห์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 18

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	2	45.469***	.000
	แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.970	.327
	เพศ (C)	1	.000	.996
	A x B	2	.739	.480
	A x C	2	.891	.413
	B x C	1	.243	.623
	A x B x C	1	.457	.500
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.656)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

*** $p < .001$

จากตารางที่ 18 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ระหว่างผลการเรียนสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) จำแนกตามชั้นปี

จากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบความแตกต่างของผลการเรียนวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) ระหว่างชั้นปีของนิสิต ดังนี้

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 3) นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

ตารางที่ 19

แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลการเรียนเฉลี่ยของนิสิตแต่ละชั้นปี ในวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology)

	M	SD
ชั้นปีที่ 1	3.223	.093
ชั้นปีที่ 2	3.302	.205
ชั้นปีที่ 3	2.361	.116
ชั้นปีที่ 4	1.650	.121

ตารางที่ 20

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ของผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาการ ทดสอบและการวัดทาง จิตวิทยา	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	1	36.401***	.000
	แผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.331	.567
	เพศ (C)	1	2.898	.093
	A x B	1	.833	.364
	A x C	1	.072	.789
	B x C	1	.173	.679
	A x B x C	1	.181	.672
	ความคลาดเคลื่อน	75	(.570)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

*** $p < .001$

จากตารางที่ 20 พบชั้นปีมีผลการเรียนวิชาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$) โดยพบว่านิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยามากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 21

แสดงผลการเรียนเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (*Psychological Testing and Measurement*) จำแนกตามชั้นปี

	M	SD
ชั้นปีที่ 3	3.104	.125
ชั้นปีที่ 4	1.958	.131

ตารางที่ 22

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (*Three-way ANOVA*) ของผลการเรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (*Research Methods in Psychology*) จำแนกตามชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ

ผลการเรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา	แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
	ชั้นปี (A)	1	20.052***	.000
	แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (B)	1	.787	.376
	เพศ (C)	1	2.588	.110
	A x B	1	3.436*	.035
	A x C	1	1.238	.293
	B x C	1	.804	.372
	A x B x C	1	.194	.660
	ความคลาดเคลื่อน	134	(.365)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error)

* $p < .05$, *** $p < .001$

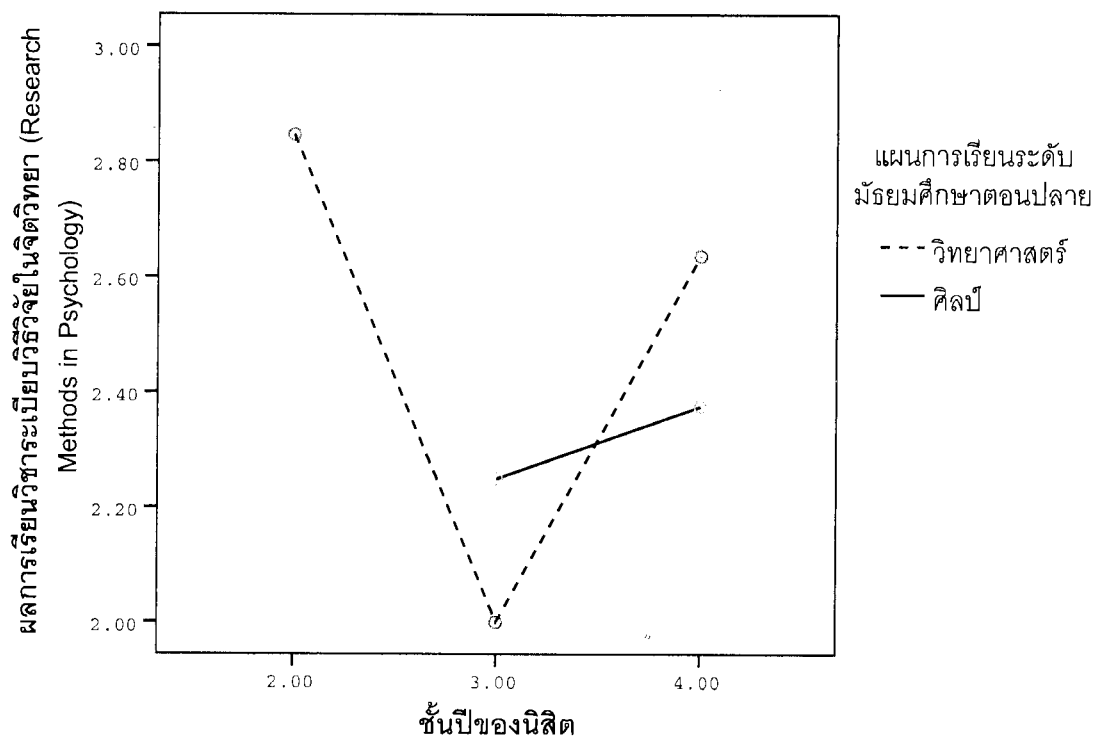
จากตารางที่ 22 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อผลการเรียนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ($p < .05$)

จากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 2) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 4 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
- 4) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 5) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ นิสิตปี 3 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

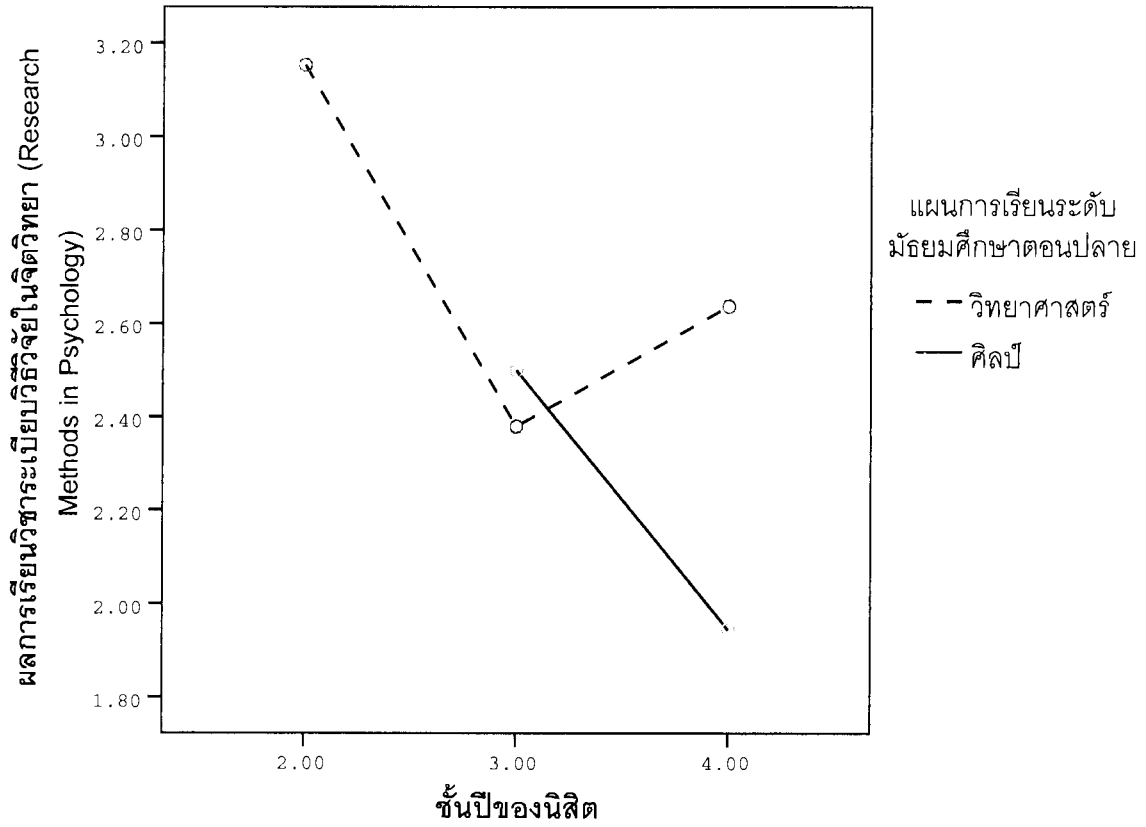
ภาพที่ 10

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีของนิสิตและผลการเรียนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ในนิสิตเพศชาย

ภาพที่ 11

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีของนิสิตและผลการเรียนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ในนิสิตเพศหญิง

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มิได้มีการตั้งสมมติฐานล่วงหน้า ผู้วิจัยจึงขอ อภิปรายผลการวิจัยตามข้อมูลที่ได้ค้นพบจากการวิจัยชิ้นนี้

1. นิสิตหญิง มีความสุขมากกว่า นิสิตชาย ($p < .05$) แต่ไม่พบวานิสิตที่มีชั้นปีและ แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวได้ว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ และ สายศิลปศาสตร์ ทั้ง 4 ชั้นปีของคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีระดับความสุขในการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของ Richard A. Easterlin (2006) ที่พบ แนวโน้มของความสุข (Life cycle happiness) ว่ามีการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยหลังจากอายุ 18 ปี ไปถึง จุดสูงสุดในช่วงอายุ 50 ปี และจากนั้นจึงมีการลดลง โดยคนที่อยู่ในอายุใกล้เคียงกัน มีแนวโน้มที่จะมี ความสุขอยู่ในระดับเดียวกัน เมื่อพิจารณาแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาคความสัมพันธ์แบบตัวแปรเดียวที่พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับ ความสุข และมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ แผนการเรียน ($p < .05$) โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายสายศิลปศาสตร์ มีความสุขน้อยกว่าสายวิทย์ (วรรัตน์ กัจฉมาภรณ์ และคณะ, 2549)

ส่วนปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศนั้น สอดคล้องกับ Mookerjee, Rajen, และ, Beron, Krista (2005) พบว่าอัตราส่วนของผู้หญิงในประชากร มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนน ความสุขมวลรวมของประชากร ซึ่งหมายความว่าผู้หญิงมีความสุขมากกว่าผู้ชาย

2. นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม มากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) เพศหญิง มีผลการเรียนมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) แต่ไม่พบวาแผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายที่แตกต่างกันมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีเฉลี่ยแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) ผลการ เรียนที่แตกต่างกันอาจเกิดจากความแตกต่างระหว่างตัวนิสิตเอง หรืออาจเกิดเพราะในนิสิตชั้นปีที่ 4 ลงทะเบียนเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 จึงทำให้ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมากกว่า กล่าวคือ ในนิสิตที่มี ผลการเรียนอ่อน จึงลงทะเบียนเรียนวิชาที่ไม่ยากมากเพื่อเพิ่มผลการเรียนเฉลี่ย แต่ในนิสิตชั้นปีที่ 3 ยัง ไม่มีวิชาดังกล่าวมากพอ เนื่องจากยังลงทะเบียนเรียนวิชาบังคับไม่ครบตามหลักสูตร

สอดคล้องกับ Raska, Kevin และ Tiefenthaler, Jill (2007) ที่พบว่า นักศึกษาหญิงมีผลการเรียนมากกว่านักศึกษาชาย และ Demirbas และ Demirkan (2007) ที่พบว่า นักศึกษาชายจะทำคะแนนได้ดีกว่านักศึกษาหญิงในวิชาที่มีการใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน (technology-based courses) แต่ นักศึกษาหญิงจะทำคะแนนได้ดีกว่าในวิชาที่เป็นด้านศิลปะ (artistic) และวิชาพื้นฐาน

3. ผลการเรียน และ ความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ($r = .241, p < .01$) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ ไม่พบว่า ผลการเรียนและความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ในทั้งเพศหญิง และเพศชาย

ไม่สอดคล้องกับ Parish และ Parish (2005) ที่ทำการศึกษาในนักเรียนเกรด 9 พบว่า เมื่อนักเรียนมีความสุข จะมีพฤติกรรมในการเรียนที่เหมาะสมมากขึ้น และยังพบว่ามีผลการเรียนมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะความสุขของนิสิตไม่ได้มาจากความสุขในการเรียนเพียงด้านเดียว แต่มาจากด้านอื่นเสียมาก ดังจะเห็นได้จากการที่ ความสุขในการเรียนมีสหสัมพันธ์กับความสุขในด้านอื่น ๆ ต่ำ

4. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology) มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศชาย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .001$)
- 2) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศหญิง พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ เพศหญิง พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .01$)
- 4) ในนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ พบว่า นิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชาย ($p < .01$)

ไม่พบความแตกต่างระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ ซึ่งเป็นเพราะเนื้อหาวิชาที่เรียนยังไม่ได้มีความซับซ้อนมากนัก ไม่ได้ลงลึกในรายละเอียดของวิชา ยังไม่ต้องการความรู้พื้นฐานจากวิชาชีววิทยา นิสิตที่มีพื้นฐานความรู้วิชาดังกล่าวต่างกัน จึงมิได้มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาพื้นฐานต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะวิชาจิตวิทยาเป็น

วิชาที่ผสมผสานความรู้จากทั้งศาสตร์ และศิลปศาสตร์ มีหลายสาขาวิชาย่อย นิสิตจากทั้ง 2 แผนการเรียนจึงมีผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

5. ไม่พบว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ มีผลหลัก (main effect) และปฏิสัมพันธ์ (interaction) ต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 (Foundation English I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II), วิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1, วิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 ที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มชั้นปี และเพศของนิสิต อย่างไรก็ตามไม่พบว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 รายวิชาแตกต่างกัน

6. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ต่างกัน แต่พบว่า ชั้นปีของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

ความแตกต่างระหว่างชั้นปี อาจเกิดจากความแตกต่างระหว่างผู้สอนเพราะนิสิตมีผลการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ 1 (Foundation English I) ไม่แตกต่างกัน แต่กลับมีผลการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) หรือ ความแตกต่างจากตัวนิสิตชั้นปีที่ 3 เองที่ทำคะแนนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) ได้น้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยกล่าวเช่นนี้เนื่องจากไม่พบความแตกต่างระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

7. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 ต่างกัน แต่พบ

ความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 โดยจากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 เช่นเดียวกัน ส่วนความแตกต่างระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 อาจเกิดจากความแตกต่างระหว่างตัวนิสิตเอง หรือ ความแตกต่างจากปัจจัยผู้สอนก็ได้

8. นิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 มากกว่านิสิตชาย ($p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3

สอดคล้องกับ Demirbas และ Demirkan (2007) ที่พบว่านิสิตหญิงจะทำคะแนนในวิชาที่เป็นด้านศิลปศาสตร์ได้ดีกว่านิสิตชาย

9. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ แต่พบว่าชั้นปีของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และพบว่า มีความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < .01$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายสายศิลปศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ความแตกต่างระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 อาจเกิดจากตัวนิสิตเองเพราะเนื้อหาวิชาที่เรียนเหมือนเดิม สอนโดยคณะวิทยาศาสตร์เหมือนเดิม หรืออาจเป็นเพราะกลุ่มนิสิตคณะอื่น (คณะสหเวชศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์) ที่นิสิตเรียนด้วย เนื่องจากมีการประเมินผลการเรียนโดยวิธีการการอิงกลุ่ม ส่วนความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกิดเพราะนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีโอกาสได้เรียนวิชาชีววิทยา มาก่อนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงน่าจะทำให้มีพื้นฐานในการเรียนดีกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ที่เรียนวิชาชีววิทยาเป็นครั้งแรก

10. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 แต่พบว่าชั้นปี, แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) แตกต่างกัน โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 3) นิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาดังกล่าว มากกว่านิสิตชาย อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ขัดแย้งกับผลการเรียนวิชาชีววิทยา ที่นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียน มากกว่าชั้นปีที่ 3 อาจเป็นเพราะเป็นวิชาที่ต้องอาศัยทักษะในการทำการทดลอง มากกว่าความจำเพียงอย่างเดียว เหมือนในวิชาชีววิทยา อย่างไรก็ดี พบว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนมากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับในวิชาชีววิทยาทั่วไป นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาดังกล่าว มากกว่านิสิตชาย ซึ่งสอดคล้องกับหลายรายวิชาที่พบว่านิสิตหญิงมีผลการเรียนมากกว่านิสิตชาย สอดคล้องกับ Raska และ Tiefenthaler (2007) ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีผลการเรียนมากกว่านักศึกษาชาย

11. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาสรีรวิทยา (Physiology) แต่พบว่ามี ความแตกต่างระหว่างชั้นปีของ นิสิต โดย นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาดังกล่าวมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

สอดคล้องกับผลการเรียนวิชาชีววิทยา ที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยกล่าวเช่นนี้เนื่องจากทั้ง 2 วิชา มีเนื้อหาวิชาที่คาบเกี่ยวกัน เพราะฉะนั้น นิสิต ที่มีผลการเรียนในวิชาชีววิทยามากกว่า ก็ควรมีผลการเรียนในวิชาสรีรวิทยามากกว่าด้วยเช่นกัน แต่ กลับไม่พบผลเช่นนี้ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิทยาศาสตร์เมื่อเทียบกับ สายศิลปศาสตร์ ผู้วิจัยเชื่อว่าเกิดเพราะ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป ศาสตร์ มีเวลาในการปรับตัวมากขึ้นเพราะ นิสิตเรียนวิชาสรีรวิทยาในภาคการศึกษาปลายของชั้นปีที่ 2 ประกอบกับ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนด้วยกัน เป็นนิสิตจากคณะสหเวชศาสตร์ และสำนักวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา ทำให้นิสิตคณะจิตวิทยามีผลการเรียนที่ดีขึ้น เมื่อเทียบกับวิชาชีววิทยา

12. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาจิตชีววิทยา (Biopsychology) แต่พบว่ามี นิสิตหญิงมีผลการเรียนวิชา ดัง กล่าวมากกว่า นิสิตชาย อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)

สอดคล้องกับในวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) ที่ พบว่า นิสิตหญิงมีผลการเรียนมากกว่า นิสิตชาย แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย เช่นเดียวกับวิชาสรีรวิทยา (Physiology) ที่ไม่พบความแตกต่างเช่นเดียวกัน

13. ไม่พบผลหลัก (main effect) และปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปร แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชามูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology)

เนื่องจากมีเฉพาะ นิสิตชั้นปีที่ 4 เท่านั้นที่เรียนวิชามูลสารจิตวิทยาปกติผ่านแล้ว จึง ไม่สามารถเปรียบเทียบข้ามชั้นปีได้ แต่จากการเปรียบเทียบ ตัวแปร แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย และเพศก็ไม่พบความแตกต่างระหว่างตัวแปร และปฏิสัมพันธ์เช่นกัน

14. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) แต่พบว่ามี ความแตกต่างระหว่างชั้นปีของนิสิต โดยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียน วิชาดังกล่าวมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) โดยพบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 1 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 3) นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ($p < .01$)

สำหรับวิชาสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยามีการเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนหลายท่าน โดยอาจารย์ผู้สอนนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 เป็นท่านเดียวกัน แต่มีการเปลี่ยนอาจารย์ในนิสิตชั้นปีที่ 2 และเปลี่ยนอาจารย์อีกครั้งในนิสิตชั้นปีที่ 1 จึงน่าเชื่อว่า ความแตกต่างระหว่างผลการเรียนของนิสิตเกิดจากอาจารย์ผู้สอน โดยในนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 มีมาตรฐานเดียวกันจึงไม่พบความแตกต่าง ความแตกต่างระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 เกิดจากการลงทะเบียนเรียนใหม่ของนิสิตชั้นปีที่ 3 ทำให้มีผลการเรียนมากขึ้น

15. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement) แต่พบว่ามี ความแตกต่างระหว่างชั้นปีของนิสิต โดยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยามากกว่านิสิตชั้นปี 4 ($p < .001$)

วิชาดังกล่าวนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 ยังไม่ได้ลงทะเบียนเรียน จึงเหลือเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนน้อยกว่า อาจเกิดจากในภาคเรียนเดียวกับที่นิสิตชั้นปีที่ 4 เรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and Measurement) นั้น นิสิตต้องเรียน วิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ควบคู่ไปพร้อมกันด้วย จึงอาจทำให้ไม่สามารถเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา ได้อย่างเต็มที่

16. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศ ที่มีต่อผลการเรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ($p < .05$) จากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)

- 2) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 4 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
- 4) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 5) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ นิสิตปี 3 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาการแบบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) จึงไม่สามารถบอกได้นิสิตในทั้ง 2 แผนการเรียนมีผลการเรียนแตกต่างกัน แต่ต้องพิจารณาถึงปัจจัย เรื่องเพศ และชั้นปี ร่วมด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าความแตกต่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นเองระหว่างตัวบุคคล มิได้เกิดขึ้นจากตัวแปรทั้ง 3 เพียงตัวเดียว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีความสุขในการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญหรือไม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญหรือไม่

คำถามการวิจัย

1. นิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีความสุขในการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญหรือไม่
2. นิสิตคณะจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับปริญญาตรีต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญหรือไม่
3. ผลการเรียนระดับปริญญาตรีมีสหสัมพันธ์ต่อความสุขหรือไม่

ผู้ร่วมการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัย เป็นนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. ในขั้นพัฒนามาตร เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย
 - 1.1) มาตรการวัดความสุขแบ่งเป็น 10 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ โดยผู้วิจัยแบ่งข้อกระทงเป็นข้อกระทงทางบวกและข้อกระทงทางลบอย่างละเท่า ๆ กันในแต่ละด้านย่อย มาตรการเป็นแบบ 5 points Likert Scale ได้แก่
 - 1.1) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)
 - 1.2) การมีเป้าหมายในชีวิต (Sense of purpose)
 - 1.3) การชอบเข้าสังคม (Extraversion)

1.4) Kindness/Agreeableness

1.5) ความเชื่ออำนาจในตน (Internal locus of control)

1.6) การมีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ

1.7) ความพึงพอใจในชีวิต

1.8) ความผูกพันใกล้ชิด (Intimacy)

1.9) ด้านการเรียน

1.10) ด้านอื่น ๆ อันประกอบด้วย การมีอารมณ์ขัน (sense of humor) การ

มีความมั่นคงทางอารมณ์ การชื่นชมสุนทรียะ (aesthetic appreciation) ความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy) การรับรู้ที่ตนมีความน่าดึงดูดทางกายภาพ ความตื่นตัวทางจิต (mental alertness) การมองโลกในแง่บวก ความถี่และความเข้มข้นของอารมณ์ทางบวกและทางลบ การนึกถึงเหตุการณ์ทางลบ และเรื่องที่ทำให้ตนเศร้า การรับรู้ความสมบูรณ์ทางร่างกาย (physical fitness)

2. มาตรวัดความสุขโดยภาพรวม เป็นการวัดการประเมินความสุขโดยทั่ว ๆ ไป มี 1 ข้อ

3. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

2. ในชั้นใช้จริง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. มาตรวัดความสุขจำนวน 39 ข้อ มาตรฐานแบบ 5 points Likert Scale

2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

3. แบบสอบถามผลการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล และขออนุญาตใช้ห้องทดลอง พร้อมนัดหมายวันเวลาที่ จะทำการเก็บข้อมูล

2. ให้นิสิตทำแบบวัดความสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและ ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสั้น (Thai Mental Health Indicator: TMHI-15)

3. ทดสอบความเที่ยง จากการหาสหสัมพันธ์ของคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือ (Collected item total correlation: CITC) ในแต่ละด้านย่อย โดยพิจารณาเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้จากตารางค่า r วิฤติ (Critical value for the spearman correlation)

4. ทดสอบความตรงจากการคำนวณสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนา ขึ้นและคะแนนจากดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสั้น (Thai Mental Health Indicator: TMHI-15) ได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ .501 ที่ระดับนัยสำคัญ .01

5. นำแบบวัดไปเก็บข้อมูลจริง จากนิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. นำผลการวิจัยมาแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล

ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนและความสุขในการเรียน

2. ทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนระดับปริญญาตรีและความสุขในการเรียน

3. ทดสอบความปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปีของนิสิต ที่มีผลต่อความสุขด้วยการทดสอบความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

4. ทดสอบความปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปีของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนด้วยการทดสอบความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

5. ทดสอบความแตกต่างของผลการเรียนรายวิชาระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายวิทยาศาสตร์ และสายศิลปศาสตร์

6. ทดสอบปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นปีของนิสิต ที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาในกลุ่มสถิติและการวิจัยด้วยการทดสอบความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นิสิตหญิง มีความสุขมากกว่า นิสิตชาย [$F(2,134), p < .05$] แต่ไม่พบว่านิสิตที่มีชั้นปีและแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม มากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ [$F(2,130), p < .05$] เพศหญิงมีผลการเรียนมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญ [$F(2,130), p < .01$] แต่ไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่แตกต่างกันมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3

3. ผลการเรียนรู้ และ ความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ($r = .241, p < .01$) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ ไม่พบว่า ผลการเรียนรู้และความสุขในการเรียนระดับปริญญาตรี มีสหสัมพันธ์กัน ในทั้งเพศหญิง และเพศชาย

4. พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศที่มีผลต่อผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc -Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศชาย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .001$)
- 2) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ เพศหญิง พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ เพศหญิง พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 ($p < .01$)
- 4) ในนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ พบว่า นิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป มากกว่านิสิตชาย ($p < .01$)

5. ไม่พบว่าชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ มีผลหลัก (main effect) และปฏิสัมพันธ์ (interaction) ต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 1 (Foundation English I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 ต่างกัน แต่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี ($p < .001$)

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

7. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 แตกต่างกัน ($p < .05$) แต่พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)

- 2) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

8. พบว่านิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 2 (English for Academic Purposes II (for Psychology)) มากกว่านิสิตชาย ($p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3

9. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ แต่พบว่า ชั้นปีของนิสิตที่แตกต่างกันมีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) เฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และพบว่า มีความแตกต่างระหว่างแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($p < .01$) โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนวิชาชีววิทยาทั่วไป (General Biology) มากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

10. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 แต่พบว่าชั้นปี, แผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพศ ที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory) ต่างกัน โดยเมื่อทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ไม่พบความแตกต่างระหว่างชั้นปี
- 2) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์มีผลการเรียนวิชาปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไปมากกว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 3) นิสิตหญิงมีผลการเรียนวิชาดังกล่าวมากกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

11. นิสิตชั้นปีที่ 4 มีผลการเรียนวิชาสรีรวิทยา (Physiology) มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

12. นิสิตหญิง มีผลการเรียนวิชาจิตชีววิทยา (Biopsychology) มากกว่านิสิตชาย อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

13. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 และไม่พบว่าแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเพศที่ต่างกัน มีผลการเรียนวิชามูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology) แตกต่างกัน

14. พบว่าผลการเรียนสถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ระหว่างชั้นปี

- 1) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 2) นิสิตชั้นปีที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
- 3) นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

15. นิสิตชั้นปีที่ 3 มีผลการเรียนวิชาการทดสอบและการวัดทางจิตวิทยามากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

16. พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี และแผนการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อผลการเรียนวิชาระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology) ($p < .05$)

จากการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test หรือ Multiple Comparison) ด้วยสถิติ Games-Howell พบว่า

- 1) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
- 2) ในนิสิตชายที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 4 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 3) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
- 4) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ นิสิตปี 2 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
- 5) ในนิสิตหญิงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลปศาสตร์ นิสิตปี 3 มีผลการเรียนมากกว่านิสิตปี 4 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลความสุขที่ได้จากการตอบแบบสอบถามอาจมีความคลาดเคลื่อนได้มาก เช่น การตอบเข้าข้างตนเอง การตอบเพื่อให้ตนเองดูดี เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม (Social desirable) เป็นต้น ถ้าเป็นไปได้จึงอาจใช้วิธีการวัดที่มีความเที่ยง และความตรงมากกว่าแบบสอบถาม เช่นการวัดจากปัจจัยเชิงจิตชีววิทยา เช่น อัตราการเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต หรือวัดระดับการทำงานของสมองส่วนหน้า (prefrontal brain activity) ซึ่งเป็นสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะทางบวกของจิต (mind) ด้วยเครื่อง electroencephalogram เป็นต้น (MacCulloch, 2007) ซึ่งวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่ยังไม่แพร่หลายในปัจจุบัน

2. ความสุขของบุคคลมีความแปรปรวนจากปัจจัยสภาพแวดล้อม (Happiness-relevant circumstantial factors) และปัจจัยกิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วม (Happiness-relevant activities and practices) (Lyubomirsky, Schkade และ Sheldon, 2005; Sheldon และ Lyubomirsky, 2007) การวัดความสุขเพียงครั้งเดียวจึงอาจได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องที่สุด หากบุคคลนั้นอยู่ในช่วงที่บุคคลมีความสุขมากหรือน้อยกว่าระดับปกติ ถึงแม้ว่าระดับความสุขของบุคคลจะมีลักษณะถดถอยเข้าสู่ศูนย์กลาง (regression to the mean) ก็ตาม

3. ข้อมูลผลการเรียนที่ผู้ร่วมวิจัยตอบอาจไม่ตรงกับความจริง เพราะผู้ร่วมวิจัยบางคนอาจไม่อยากตอบผลการเรียนที่แท้จริง หรือบางคนอาจจำผลการเรียนของตนผิด จึงอาจต้องใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลผลการเรียน ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ทำไม่ได้เพราะข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคล

4. เมื่อมีการถามผลการเรียน ควรถามผลการเรียนก่อนที่จะมีการลงทะเบียนเรียนใหม่ด้วย ในรายวิชาที่นิสิตเรียนไม่ผ่าน เพราะการลงทะเบียนเรียนใหม่ ทำให้มีมาตรฐานในการประเมินนิสิตเปลี่ยนไป จึงอาจนำมาเปรียบเทียบ กับนิสิตปีเดียวกันไม่ได้

รายการอ้างอิง

- คัคนางค์ มณีศรี (2548). *อารมณ์(Emotion)*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาการ Jung).
- บัณฑิตแนะแนว (2550). *คะแนนสูง – ต่ำ ADMISSIONS' 50*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตแนะแนว.
- บัณฑิตแนะแนว (2548). *คะแนนสูง – ต่ำ Ent' 48*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตแนะแนว.
- บัณฑิตแนะแนว (2547). *คะแนนสูง – ต่ำ Ent' 47*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตแนะแนว.
- บัณฑิตแนะแนว (2546). *คู่มือเลือกคณะและจัดอันดับ Ent' 46*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตแนะแนว.
- พระธรรมปิฎก มปป. (2541). *คู่มือมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา. จาก <http://www.Budpage.com/ba32.shtml>.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2548). *เค้าโครงการเขียนรายงานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัย)
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2546). *เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- ณัญญา มูลประหัต (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่องาน ความเชื่ออำนาจในตน บรรยากาศองค์การ กับการมีส่วนร่วมในงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นพดล กรรณิกา (2549ก). *การพัฒนาดัชนีชี้ประเมินความสุขมวลรวมของประชาชนภายในประเทศ (Goss Domestic Happiness, GDH)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จาก http://www.abacpoll.au.edu/subresearch/happiness/Introduce/pdf/Happiness%20Measurement%20in%20Thailand_ABAC%20Poll.pdf.
- นพดล กรรณิกา (2549ข). *รายงานดัชนีความสุขมวลรวมของประชาชนภายในประเทศประจำเดือนกันยายน: กรณีศึกษาประชาชนคนไทยและชาวต่างชาติใน 25 จังหวัดของประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. จาก www.abacpoll.com.
- ดวงพร หิรัญรัตน์ (2543). *ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ต่อความสุขของเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- สาริณี วิเศษศร (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่ว่าโลกนี้มีความยุติธรรม กับความรู้สึกที่ดีเชิงอัตวิสัยของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ยิ้มโย (2548). *ประสิทธิผลของการเข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู: กรณีศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาชีวิตครูอำเภอบางละมุง กลุ่มที่ 1 จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุจิตรา อ่อนค้อม (2523). *พรรณนะเรื่องความสุขในพุทธปรัชญา*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส (2547). *การส่งเสริมสุขภาวะทางจิต*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารคำสอนวิชาสุขภาพจิต).
- สุภาพรรณ โคตรจรัส (2544). *ทฤษฎีบุคลิกภาพว่าด้วยสุขภาพจิตของบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารคำสอนวิชาสุขภาพจิต).
- สุนีย์รัตน์ บุญศิลป์ (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พลังวิชาชีพพยาบาล ความเชื่ออำนาจภายในตน กับความผูกพันในวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย จักรพันธ์. (13 ตุลาคม พ.ศ.2549). *ความสุขคนไทย ความสุขที่พอเพียง*. มติชนออนไลน์
- สมชาย จักรพันธ์. (6 สิงหาคม 2550). *บัตรเครดิตต้นตอโรคเครียด*. มติชน: สองโรค ไขสุขภาพ หน้า 10.
- รศรินทร์ เกรย์, บังปอนด์ รักอำนวยกิจ และศิรินันท์ กิตติสุขสถิตย์ (2549) *"ความสุขบนความพอเพียง: ความมั่นคงในบั้นปลายชีวิต"* เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประชากรและสังคม 2549 "ภาวะการณตาย. ภาพสะท้อนความมั่นคงทางประชากร" นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม

- Alexandrova, Anna. (2005). Subjective well-being and Kahneman' s objective happiness. *Journal of Happiness Studiés*, 6, 301-324.
- Bowling, A. (2005). *Measuring health: A review of quality of life measurement scales*. (3rd ed.). Maidenhead, Berks.: Open University Press.
- Brebner, J., Donaldson, J., Kirby, N. and Ward, L., 1995. . *Personality and Individual Differences* 19, pp. 251–258.
- Chamorro-Premuzic, T., Bennett, E., & Furnham, A. (2007). The happy personality: Mediation role of trait emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 42, 1633–1639.
- Csikszentmihalyi, M. and Hunter, J.. (2003). Happiness in everyday life: The uses of experience sampling. *Journal of Happiness Studies*, 4, 185–199.
- Demirbas O. Osman & Demirkan Halime (2007). Learning styles of design students and the relationship of academic performance and gender in design education. *Learning and Instruction*, 17, 345-359.
- Duffy, K. & Atwater, E. (2005). *Psychology for Living: Adjustment, Growth, and Behavior Today* (8th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Franken, R. E. (2002). *Human Motivation* (5th ed.). CA: Wadsworth.
- Furnham, A., & Cheng, H. (1999) Personality as predictor of mental health and happiness in the East and West. *Personality and Individual Differences*, 27, 395-403.
- Gerdtham, U., & Johannesson, H.. (2001). The relationship between happiness, health, and socio- economic factors: results based on Swedish microdata. *Journal of Socio- Economics*, 30, 553–557.
- Graham, C., Eggers A., and Sukhtankar S.. (2004). Does happiness pay? An exploration based on panel data from Russia. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 55, 319–342.
- Hayes, N., & Joseph, S. (2003). Big 5 correlates of three measures of subjective well-being. *Personality and Individual Differences*, 34, 723–727.
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness Questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33, 1073-1082.

- Hills, P., & Argyle, M. (2001). Happiness, introversion-extraversion and happy introverts. *Personality and Individual Differences*, 30, 595-608.
- Kashdan, T. B. (2004). The assessment of subjective well-being (issues raised by the Oxford Happiness Questionnaire). *Personality and Individual Differences*, 36, 1225-1232.
- Kirkcaldy, B., Furnham A., and Siefen, G. (2004) The Relationship Between Health Efficacy, Educational Attainment, and Well-Being Among 30 Nations. *European Psychologist*, 9, 107-119.
- Lu, L., Shih, J.B., Lin, Y.Y. and Ju, L.S., (1997). Personal and environmental correlates of happiness. *Personality and Individual Differences*, 23, 453–462.
- Lyubomirsky, S., King, L.A., & Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success?. *Psychological Bulletin*, 131, 803-855.
- Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., & Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of General Psychology*, 9, 111-131.
- Lyubomirsky, S. (2001). Why are some people happier than others?: The role of cognitive and motivational processes in well-being. *American Psychologist*, 56, 239-249.
- Mookerjee, Rajen, & Beron, Krista. (2005). Gender, religion and happiness. *The Journal of Socio-Economics*, 34, 674–685.
- Myers, D. G. (2007). *Psychology* (8th ed.). New York : Worth Publishers.
- McAdams, D., P. (2000). *The Person: An Integrated Introduction to Personality Psychology* (3rd ed). New York: Harcourt College Publishers.
- Neff, K. D., Rude S. S., & Kirkpatrick, K. L. (2007). An examination of self-compassion in relation to positive psychological functioning and personality traits. *Journal of Research in Personality*, 41, 908–916.
- Parish ๙๙ Parish (2005). Comparing Students' Classroom-Related Behaviors Across Grade Levels and Happiness Levels. *International Journal of Reality Therapy*, 1, 24-25.
- Peiró, A. (2006). Happiness, satisfaction and socio-economic conditions: Some international evidence. *Journal of Socio-Economics*, 35, 348-365.

- Raska, Kevin และ Tiefenthaler, Jill (2007). The role of grade sensitivity in explaining the gender imbalance in undergraduate economics. *Economics of Education Review*. (article in press).
- Robinson, J. P., Shaver, P. R., & Wrightsman, L. S. (Ed.), (1991). *Measures of personality and social psychological attitudes*. New York: Academic Press.
- Robinson, J. P., & Shaver, P. R. (Eds.). (1969). *Measures of social psychological attitudes*. Ann Arbor: Survey Research Center, Institute of Social research, University of Michigan.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069-1081
- Segrin, C., Taylor, M. (2007). Positive interpersonal relationships mediate the association between social skills and psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 43, 637–646.
- Sheldon, K. M., & Lyubomirsky, s. (in press). Is it possible to become happier? (and if so, how?) [Electronic version]. *Social and Personality Psychology Compass*.
- Snyder, C. R., & Lopez, S. J. (2007). *Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc. Wallis, C.
- Stewart, M.E., Ebmeier, K.P. Deary, I.J. (2005). Personality correlates of happiness and sadness: EPQ-R and TPQ compared. *Personality and Individual Differences*, 38, 1085-1096.
- Tella, R. D. & MacCulloch, R. (in press). Gross national happiness as an answer to the Easterlin Paradox?. [Electronic version]. *Journal of Development Economics*.
- Wallis, Claudia. "The New Science of Happiness." *Time*, January 17, 2005, pp. A3–A9.

ภาคผนวก
แบบสอบถามความสุขในการเรียน

	ข้อความ	เห็นด้วย (5)	ค่อนข้างเห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
1	ข้าพเจ้าพอใจในสิ่งที่ตนเป็นในปัจจุบัน	5	4	3	2	1
2	ข้าพเจ้าภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำ	5	4	3	2	1
3	ข้าพเจ้ารู้สึกกว่าชีวิตไร้คุณค่า	5	4	3	2	1
4	ข้าพเจ้าไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้ผู้อื่นได้	5	4	3	2	1
5	ข้าพเจ้าทราบว่าอะไรคือสิ่งที่สำคัญสำหรับข้าพเจ้า	5	4	3	2	1
6	ข้าพเจ้ารู้สึกกว่าชีวิตไร้จุดหมาย	5	4	3	2	1
7	ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าอะไรเป็นอาชีพที่อยากทำ	5	4	3	2	1
8	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าอะไรคือสิ่งที่ตนเองต้องการ	5	4	3	2	1
9	การได้อยู่ร่วมกับคนหมู่มากทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข	5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้าสนใจในความเป็นไปของคนรอบข้าง	5	4	3	2	1
11	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมที่ได้ทำร่วมกับผู้อื่น	5	4	3	2	1
12	ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียว	5	4	3	2	1
13	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	5	4	3	2	1
14	ข้าพเจ้าเชื่อใจคนรอบข้าง	5	4	3	2	1
15	ข้าพเจ้าเต็มใจให้ภัยผู้อื่น	5	4	3	2	1
16	ข้าพเจ้าไม่แน่ใจในความสัมพันธ์ของคนรอบข้าง	5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้าเชื่อว่าตนสามารถควบคุมชีวิตของตนได้	5	4	3	2	1
18	ความสำเร็จหรือล้มเหลวในชีวิตของข้าพเจ้าเกิดจากตัวข้าพเจ้าเองเท่านั้น	5	4	3	2	1
19	เมื่อใช้ความพยายามเต็มที่แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าตนสามารถแก้ไขทุกปัญหาได้	5	4	3	2	1
20	โดยรวมแล้วข้าพเจ้ามีอารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบ	5	4	3	2	1
21	ข้าพเจ้ามีความสุข	5	4	3	2	1

	ข้อความ	เห็นด้วย (5)	ค่อนข้างเห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
22	ข้าพเจ้านึกถึงเหตุการณ์ร้าย ๆ ที่เคยผ่านเข้ามาในชีวิต					
23	ชีวิตของข้าพเจ้าเต็มไปด้วยเรื่องผิดหวัง					
24	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนโชคดี					
25	ข้าพเจ้าภูมิใจในตนเอง					
26	โดยรวมแล้วข้าพเจ้าพอใจกับชีวิตของตนเอง					
27	หากย้อนเวลากลับไปได้ ข้าพเจ้าอยากเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งในชีวิต					
28	ข้าพเจ้ามีคนคอยเป็นกำลังใจให้					
29	ข้าพเจ้ามีคนคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อต้องการ					
30	ข้าพเจ้ารู้สึกหัวเหว					
31	ข้าพเจ้ารู้สึกเหงา					
32	โลกนี้เต็มไปด้วยสิ่งสวยงาม					
33	ข้าพเจ้าตื่นนอนด้วยความสดชื่น					
34	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่อยากทำกิจกรรมในแต่ละวัน					
35	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนมีความขัดแย้งอยู่ภายในตัวเอง					
36	โดยรวมแล้ว ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียน					
37	ข้าพเจ้าไม่ชอบการเรียน					
38	โดยรวมแล้วข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาที่เรียน					
39	การเรียนทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกแย่					

ข้อมูลส่วนบุคคล

ท่านอายุ ปี

ท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ของคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพศ ชาย หญิง

ท่านนับถือศาสนา

พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น ๆ

รายได้เฉลี่ยของท่าน ต่อเดือน บาท

ท่านอาศัยอยู่กับ

บิดา มารดา บิดาและมารดา
 อยู่กับญาติ อยู่หอพัก อื่น ๆ โปรดระบุ

ท่านสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาย

วิทยาศาสตร์ ศิลป์-คำนวณ ศิลป์-ภาษา.....
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ท่านสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้คะแนนจากวิชาสาย

วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์

เกรดเฉลี่ยสะสมของท่าน(ในระดับปริญญาตรี).....

โปรดระบุเกรดของท่านในวิชาต่อไปนี้ (เฉพาะที่เรียนผ่านมาแล้ว)

วิชา	ผลการเรียน (เกรด)
จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology)	
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation English I)	
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation English II)	
ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 (EAP I)	
ภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชา (จิตวิทยา) 1 (EAP II)	
ชีววิทยาทั่วไป (General Biology)	
ปฏิบัติการชีววิทยาทั่วไป (General Biology Laboratory)	
สรีรวิทยา (Physiology)	
จิตชีววิทยา (Biopsychology)	
สถิติขั้นนำสำหรับจิตวิทยา (Introduction to Statistics in Psychology)	
การทดสอบและการวัดทางจิตวิทยา (Psychological Testing and	
ระเบียบวิธีวิจัยในจิตวิทยา (Research Methods in Psychology)	
มูลสารจิตวิทยาปกติ (Fundamentals to Abnormal Psychology)	